

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Romániában
Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — 60
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 350
Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ck
Egy szám — 150 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 177. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Tisri 14 — 1923 szeptember 25 Kedd

Az örök földdel

Irta Giszkalay János

Sátrakban lakozás drága ünnepe, boldog időkben termés betakarításának napjai, akikről írva van, hogy örvendeztetek a ti ünnepeken és vigadatok munkátok gyümölcsében. De nagyon messzire vagyunk még mindentől, ami bibliai lelke a zsidó ősznek, gyümölcsnek és betakarításnak, venyigének és préházának és örömmek és örömmek. De nagyon is csak egyet kaptunk öröktől mindenből, ami volt szépség, erő és énekek-éneke: a sátrat, akiben nyolc napig didergünk szeles őszi időben. És még ez a sátor is: milyen más a mi sátrunk, mennyi öröm volt abban, boldog időkben szüret napjain kiszállni köböl-vályogból rakott házakból, énekes taposók és nyolc napig és szabad ég alatt és lombtetejű sátrakban és táncokban várni a virradást újabb behordásra. Ki tudta volna akkor észrevenni, hogy nagyon is szelős a lakás és hideg az éjszaka: öröm volt ez is és öröm a szőlőkerülők hangos kurjantásai. De ha mindenből semmi se maradt meg, csak a sátor, akin átjár az éles őszi szél: hogyan megdidereg a zsidó lélek ezen az ünnepen, akiről írva van, örvendezzünk drága nyolc napján.

És mégis: a mi sátorosünnepünk is magában hordja már az öröm magját. Ma még csak mag, melyet a zsolotár szavai szerint sirva vet el a magvető, de csak erős legyen az ekét tartó kéz: bizonyos az, hogy kiérik belőle a szent gyümölcs, a zsidó öröm, mely széppé, ragyogóvá fogja tenni a mi sátrinkat is itt a galutban.

Mert ez az ünnep és minden ünnepünk is nemzeti létünk és nemzeti államunk kisugárzása, a szent anyaföld lelketöltése és csak keserű anakronizmus volt eddig, a galutban, országatlanul, nemzettelenül megülni ősi palesztinai ünnepeket. Lelketöltő, szégyenletes anakronizmus volt az a sátrak ünnepe meglengetni a palmaágot, mely idegen földön termett és áldást

mondani az illatos etrog fölött, melyet Korfu szigetéről szállítottak zsidógyötréssel piszkos kezek. Örülni a föld termésének, a mi földünk gyümölcsének: ez a lelke és rendeltetése sátoros ünnepünknek és a gyümölcsnek és a természettel, akikben országunknak öröljünk, a görög szigetlakók árasztottak el bennünket. Ugyanazok a görög szigetlakók, akik mindig előljártak a zsidó nép üldözésében. És a galut eltompult lelkü zsidósága megint megfellekedett a lényegről és csak a formát nézte. Csak az etrogot látta és nem tudta megérezni rajta a zsidó szenvedést, melyből ezek az etrogok és palmaágak nagyra nőttek. Így vált szörnyű bűnök kútforrásává ez az ünnep, mely lelkek épülésére és zsidó örömeik kiélésére adatott nekünk. Mert bizony hogy bűn és retentő istenkáromlás az, imádságos áldást mondani palmaág és etrog fölött, melynek ága és gyümölcse könnyben és szenvedésben érett imádságos eszközzé.

Bizony, csak akkor lesznek teljesek a mi ünnepeink itt a galutban, ha a külső formák alatt meg fogjuk találni az ünnepek lelkét. Ha majd ezek az ünnepek valóban azzá lesznek, amiké rendeltettek: látható, fogható és évről-évre megújuló kapcsolata közöttünk és örök földünk Erec Jisrael között. Csak akkor, ha etrogban és lulayban valóban a föld, a mi földünk természetét fogja érinteni kezünk: csak akkor lesz imádság és nem istenkáromlás a sátrak ünnepeinek benedekioja. És gyönyörű változás ez a mi napjainkban: kezdjük megérteni az ünnep lelkét: a mi sátoros ünnepeink is, itt a galutban, már magában hordja az öröm magját. Igen, ma még csak mag, melyet a zsolotár szavai szerint sirva vet el a magvető, de csak mélyen járjon az eke vasa és erős legyen akaratanban az, akinek keze az eke szarvát markolja.

Mert az első magvetés már közöttünk is megtörtént, a mi ugarunkon, itt az erdélyi

zsidóságban. Erdély legnagyobb zsidó közösségében, templomi szószékéről és hivatott szájról hangzott el a jövőendő iszur bejelentése. Kolozsvár ortodox hitközségének agg rabbija, Glasner Móse, ma már odahaza, a mi országunkban örül a sátrak ünnepeinek és fia, hivatalban méltó utóda szószékéről hirdette meg az ígét, hogy csak az az ünnep ünnep nekünk, mely kapocs tud lenni Jisrael fiai és Erec Jisrael között, a zsidó nép és a zsidó föld között. Elhangzott az első meghirdető szó, hogy isten káromlása minden imádság, melyet a sátrak ünnepe, idegen és zsidó szenvedéstől ittas földön termett etrog fölött mondanak zsidó szájak. És a nagy meghirdetés hatalmas erővel szállt el a szószékéről, mint az izmos magvető kezéből a mag, ha szórásra lendül a kar.

Bizonyos az, hogy ez a mi sátoros ünnepünk még nem az aratás és gyümölcsbetakarítás ünnepe. Mi még csak a magvetésnél tartunk és remények és kételkedés között gondolkunk a zsolotár szavaira, hogy sirva veti a magot a vető. De kell hogy a mag termékeny talajt találjon, hiszen zsidó szívek a mi ugarunk és csak erős legyen a kéz, mely az ekét tartja. Akkor lesz idő, már a közeli jövőben, esztendőre már, hogy a zsidó kezek szent meghatottsággal nyulnak majd a sátrak ünnepeit etroghoz és palmaághoz, mert megérik benne a mi földünk szivedobbanását, a mi mezőink illatát, a mi országunk szerető üzenetét a szomorú szétszórtasba és megérik benne a zsidó munka gyümölcsét, a betakarítást, a venyigét és préházat, a taposók dalát és szőlőkerülők vidám kurjantásait, nappali hozsannákat és estéli táncokat, a szent örömet és énekek-énekét és mindent ami ebben az egy szóban van: sátoros ünnepe. Akkor megteljesül rajtunk és bennünk a biblia ígéje: örvendeztetek a ti ünnepeken, mert öröm hajlékává fog változni mai szomorú, didergős sátorunk. Lelketöltő szimbólumból szent realitássá, örök kapcsolata, mely egybefűzi a szétszórtaság fiai az örök földdel, a mi országunkkal: Erec Jisraellel.

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Méir Aáron Goldschmidt

— Fiu lett! — ujjongott fel torkaszakadtából és födetlen fejét kezével takarta le. — Semiszburách neve legyen áldott, fiu lett, fiu lett!

Valóságos deliriumban szaladt be a tudósszonyhoz:

— Bemegyek a fiamhoz, megakarom csokolni a fiamat, meg az anyját is...

— Hogyne! Persze: — mondotta a bábaszony és kituszkolta az ajtón. Menjen csak szépen vissza és pumpálja tovább a vizét,

— Jó, jó: Türelemes leszék, — mondotta Fülöp ur. — Majd várok. Fiam született... apja lettem a fiamnak! Fiu, hohó, fiu! — és besietett az üzetbe.

— Fia lett a feleségemnek! kiáltotta Benjamin és megölelte, megcsokolta az inast.

— Mazl-tov! — mondotta Benjamin.

— Jaserkoách reb' Binjámín, jaserkoách! — kiáltotta Fülöp ur mérhetlen nagy boldogságában.

— Hallod-e Benjamin! — mondotta néhány pillanat múlva, — legjobb lesz, ha mindjárt átszaladsz reb' Jókéhoz, meg reb' Menaschehoz, meg a többi zsidóhoz mindhez és mond meg nekik, hogy a feleségemnek fia lett! Hopp! — hol a sógor? Ja persze haza ment. Ugorj át

1) „Jó szerencséd!” — a zsidók szokásos köszönése, ha valami öröm éri őket.

2) Tulajdonképpen így hangzik „Jaser kóchacha”, magyarul: „erőd gyarapodjon”. — Köszönő válasz a „mazl-tov”-ra. A „reb” mindig megtisztelő címzés. A „rabbi” szó népies rövidítése.

hozza gyorsan és mond meg neki, hogy már jöhet... Hó, megállj csak Benjamin! — kiáltott még az inas után, aki már rohant kifelé. — Szedj le gyorsan egy tont kávé, két font cukrot, rizst is, darát is, meg ne, itt van ez a pénz is vidd el az öreg Márthának. Mond meg, hogy a feleségem küldi, hát csak lakjon jól... hogy fiam született. Az én fiam! Hóh! Fiam van, fiam van!

Majdnem ugyanolyan gyorsan, ahogy mindez a házban lepergett, szabadult meg a népörség is alapos félelmétől. A lázadók ellen vonultak ki, de már csak annyit láthattak, hogy a spanyol katonák teljes épségben és boldogan hajoztak be az angol személyszállítókra és nehéz lett volna eldönteni, ki volt boldogabb a dolgok illetén fordultával: a lázadó spanyolok-e, vagy népörség?

De most aztán a zsidókra került a sor. A zsidók ugyanis nem csatlakoztak a népörséghez, hát csak magától értetik, hogy uton-utfélen gyáva bitangoknak szidták őket, akik azt se tudják, hogy mi fán terem a hazaszeretet és polgárbecsület. Nehány kisebb csapat népör, a korcsma felé való utjukba eső zsidó házak előtt fenyegetőzve állott meg és megvetésének nagy zajgás között adott hallható kifejezést.

— Mégis csak kedélyes egy nép ez a keresztény fajta, — mondotta Bamberger Izsák ur és gunyosan nézett egy ilyen népőrcsapat után, mely éppen Fülöp házának adta le a kijáró üdvözetet. Békeidőben nem türik, hogy a zsidó egy sorban katonáskodjon velük, de amint háboru van, azon káromkodnak, hogy nem teljesítünk szolgálatot. Már ilyenformán a kutyámat

is, aki állandóan láncra van kötve, azért szidhatnám, mert mindig odahaza marad!

— Ugyan: Ki törődik velük! Csak hadd ordítsanak! — mondotta Fülöp ur és boldogan hallgatódzott be felesége ajtaján.

Nyolc nappal később az egész család egybegyülekezett a fiatal anya ágya körül és jöttek a gratulálók is, hogy az újszülöttnek a zsidó szövetségbe való felvételét együtt ünnepelejk. Mindannyian el voltak ragadtatva a gyerek szépségétől és frissességétől, már amint az ilyenkor illik és szokás.

Az öreg reb' Jokef egy hébernyomású aranyérmét tett a gyerek bölcsőjére, biztos szer az ajin-hará ellen — és ünnepélyesen mondotta: „legyen erős, mint Juda és gazdag, mint Aser...”

Azután megkezdődött az ősi ünnep aktus... Már az ünnepre terített asztalnál ültek és Izsák nagy jókevében fölhajtott egy pohár bort és hangosan morfondírozott.

— Hát iszen, jó, jó! De azért mégis csak bizonyos, hogy ez nem a legokosabb idő a lebabázásra. Mert ha legalább keresztény gyerek volna, hát azt mondhatnám, hogy ez az országos csatazaj, amely között született, annyit jelent, hogy valamikor nagy hős válik majd belőle. De minthogy zsidó, kétszeresen utálnia kell mindent, ami háboru és felfordulás. Egész biztos, hogy olyan félénk ember lesz belőle,

1) „ajin-hará”: gonosz szem. Magyarul szemmel vontás, vagy megigézés.

2) Helyi szokás, nálunk nem ösmeretes és semmi rituális jelentősége nincs.

Megkezdí működését a zsidó jogvédő iroda

Minden hétfőn panasznap. Megalakulnak a vidéki irodák is

(Kolozsvár, szeptember 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet megemlékezett már arról, hogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség országos jogvédő szervezetet létesít, melynek kolozsvári irodája meg is kezdte működését.

A kolozsvári iroda mint az országos szervezet központja működik, egyben természetesen ellátja a jogvédelem helyi munkáját is. A központi jogvédő iroda már megtette a szükséges lépéseket a szövetség csoportjainál a helyi jogvédő irodák felállítására végett.

A kolozsvári iroda már meg is kezdte működését. A kolozsvári zsidó ügyvédek közül eddig a következők vesznek részt a jogvédő iroda munkájában: Dr. Fischer József, dr. Fischer Tivadar, dr. Klein Miksa, dr. Jakobi Emil, dr. Goldner Mihály, dr. Karpf Vilmos, dr. Kelemen Rezső, dr. Sebestyén József, dr. Weisz Jenő és dr. Weisz Béla.

A jogvédő irodát Spitzer József dr. vezeti. A jogvédő iroda minden hétfőn 5-7 óra között Calea Regele Ferdinand 48. szám

alatt panasznapot tart. A rendkívül sürgős esetekben a Szövetség főtákarághoz kell fordulni, amely a panaszokat felveszi és az inspekciós jogvédőhöz juttatja. A jogvédelemre jelentkező zsidó ügyvédek ugyanis naponként inspekciót tartanak, illetve rendkívül sürgős ügyekben minden nap más és más jár el.

Amint jeleztük, a jogvédő iroda teljesen ingyenesen jár el a következő ügyekben:

1. Kollektív zsidó sérelmek esetén.
2. Zsidó mivoltuk miatt egyeseket ért sérelmek esetén.
3. Szegény, minden anyagi eszköz nélkül tengődő zsidókat ért jogsérelem esetén.

Ezenkívül a Szövetség politikai ügyosztálya jár el a zsidóságot ért általános természetű vagy évi jelentőségű ügyekben. Természetesen a Szövetség jogvédő irodája az össz-zsidóság céljait szolgálja és így a zsidóság legszélesebb keretein nyugszik a működése. A fenti sérelmek esetén bármelyik zsidó testvérünk rendelkezésére áll, tekintet nélkül arra, hogycionista-e vagy sem?

avatkozna. Gazdasági és politikai hatalmának szédítő méretei mutatja az érdekltségébe tartozó óriási vállalatokról való kimutatás, amit itt adunk:

Bányaművek Németországban: Deutsch-Luxemburger bányák és kohóművek r. t.; Gelsenkirchner bányaművek r. t.; Bochumer egyesült bányaművek; Mühlheimer egyesült bányaművek; Rodder-bányák r. t.; Rajna-Westphaliai rézbányák r. t.; Bökler testvérek Berlin; Felsősziléziai vas- és Hegenscheidt. **Ausztriában:** „Alpine Montan“; Egydiyes vas- és ércipar r. t.; „Feten Guillaume“; „Ferro“ vas- és ércipar r. t.; **Jugoszláviában:** Jugoszláviai bányászindikátus. **Törökországban:** Török rézbányák. **Olaszországban:** Alumíniumgyár (Nápoly); **Svájcban:** Promontana r. t. **Hollandiában:** Vas- és ércipar r. t.

Földolaj és gázművek: Németországban: „Olea“ Frankfurt; Riebeck bányák és olajipar r. t.; Ásványolaj kereskedelmi r. t. (Hamburg); Petroleum ipar r. t. (Berlin); „Continentale“ gáz r. t. Passau. **Argentínában:** Petroleum-koncessziók r. t.

Elektromos művek: Németországban: Siemens-Halske; Schuckert & Co (Nürnberg); Continentale elektromos r. t. (Nürnberg); Siemens (Hamburg); Bergman elektromos művek; Rajna-westfáliai elektromos művek r. t. (Mannheim); „Elektrobau G. m. b. H.“; „Osram“; „Wolfram“ r. t.; „Union“ r. t.; Lahmayer & Co.; Rajnai elektromos művek; „Elektro Treuband“. **Svájcban:** Svájci elektromos ipari r. t. (Basel). **Argentínában:** Német tengerentúli elektromos r. t.; **Ausztriában:** Siemens-Schuckert.

Hugo Stinnes birodalma

Kilencvennégy vállalata van Európában

(Berlin, szeptember 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) A háborút követő idők politikai monarchiákat romboztak szét, a pénz inflációja ipari monarchiákat teremtett. A háború alatt a pénzinfláció egyformán került uralomra az összes hadviselő államokban. Az új nagyvagyonoknak a háború vetette meg az alapját. A pénz cézárjai számára kiapadhatatlan kincses forrás volt a háború. Míg a harcerekben a katonák százezrei pusztultak el, a Hinterlandban megindult a tőke koncentrációjának munkája. Óriási koncernek születtek március-holnapra, amelyeket egyetlen kéz igazgatott. Ezek az új pénzbirodalmak új hadseregeket rekrutáltak. A mérnökök és technikusok nélkülözhetetlenek, az ügyvédek és üzerek könnyű lovasságára és munkások gyalogos oszlopaira épültek az új birodalmak. Királyokat üttek el és új királyokat emeltek, a pénz királyait.

Ha a Stinnesek, az Otto Wolffok, a Schneider-Creuzotok, a Loucheurök, a Morganok és Fordok egyszer megegyeznének, ők szabnák meg a világpolitika és világgazdaság célját és irányát.

Németországnak Hugo Stinnes a koronázatlan királya. Európában, Délamerikában és a gyarmatokon óriási vállalatok, bankok vannak a kezén, számtalan politikai napilapjának hasábjain át igazgatja a közvéleményt céljai számára. Stinnes aranyvalutában milliárdoknak az ura. Keze mindenüvé elér és nincs a világ gazdasági életének olyan lüktetése, amelynek szabályozásába az ő akarata bele ne

hogy még a zsidók is gyávának fogják mondani.

Az ünneplők nagyot nevettek az újdonsült nagybátya hangos morfondírozásán, csak éppen a fiatal anya nem. Mert nőnek természetűtől fogva olyan lovagias lelkületük van, hogy mindig csak hőseket szeretnének szülni. Hát csak annyit mondott, hogy:

— Na-na Izsák! Ha a fiu a te szemed előtt nő fel és minden nap látja széles karodat, akkor mégse lesz tán olyan félnék természetű.

— Ez az! — rikoltotta nagybátya jókedvűen. — En fogom felnevelni a gyereket! Egyelőre csak szoptasd te őt, mert ahhoz én nem értek, de azután majd hozzám jár iskolába!

Legjobb lesz, ha már mostan megismeretjük az olvasót ezzel a nagybáccsival, már tudniillik Bamberger Izsák ural, aki Fülöp ur házában az Aristoteles szerepét volt átvendő. Hatalmas termetű és óriási izomerejű ember volt, ami a zsidók között vajmi ritkán fordul elő. A kis városban olyan legendák jártak híres erejéről, hogy például megtörtént volna egyszer, amikor két részeg paraszt dulakodni kezdett egymással a boltjában, hát csak nyakonragadta mindegyiket úgy félkézzel, föl-emelte a levegőbe, néhányszor jól egymáshoz csapkodta őket és csak azután dobta ki az utcára a két parasztot, mint valami macskát. Zsidó létere persze gyűlölték őt is és minthogy gazdag ember volt, irigykedtek is rá, de mégis, félelemmel kevert tiszteletet gerjesztett a polgárság körében, valahányszor hatalmas alakjával közjük vegyült és élénk szürke szemével félig gúnyosan, félig kihívóan nézett végig rajtuk. Haja csak kevésé szürkületett, ámbarhogy tul

volt már az ötvenem. Fiatal korában Németország zászlaja alatt mint katoná küzdött hazája szabadságáért a franciák ellen és sokféle kaland, szerencse és balsors után végre is Dániába vetődött, ahol megtelepedett és meg is házasodott. Felesége nem hozott pénzt a házhoz és sok mindenféle szerencsétlenség valószínű nyomorba döntötte. Későbbi időben nagy büszkeséggel szokta emlegetni, hogy egy egész télen át két tallérről tartotta el magát és feleségét. Ezen a két tallérről portékát vásárolt és batyuval a hátán járta be a vidéket. Mikor aztán egyik pénteki napon hazatért házaló utjáról — mert becsületes zsidó ember, bármilyen legyen is a foglalkozása, péntek estére mindig hazaérkezik, hogy a szombatot családjával körében tölthesse el, egyik ilyen pénteki napon házat földig égve, feleségét betegen és egyetlen gyermekét halva találta. De töretlen lélekkel ünnepelte meg a szombatot és másnap eltemette gyermekét. Azután kis tőkéjét: a butyuját újra házára csapva, járta tovább a környéket. És ime most: nagy ur háza van és gazdag ember számba megy. De ha kopott tallér kerül kezébe, sohasem mulasztja el megjegyezni, hogy nagyuri háza és egész gazdasága két darab ilyen kopott tallérból nőtt ki. Bizonyára innen származik az is, hogy a kopott tallérokra még most is valószínűleg babonás tisztelettel tekint.

Bendixen Fülöp ur, az ifjú apa, csöndes szavú és békés természetű ember volt. Cselédei csak azt kifogásolták rajta, — és a gazda jellemére vonatkozólag a cselédség véleménye a legmegbízhatóbb, — hogy veszedelmes dolog őt felmérgetni, mert akkor aztán nehezen

Gépipar: Németországban: Protos művek; Loeb művek; „Imperator“ motorművek (Berlin); **Magyarországban:** Dr. Lipták építő és vasipari r. t.; **Jugoszláviában:** Ljubijai művek (Bosznia); **Romániában:** „Astra“ vagon r. t.; **Hollandiában:** Vagongyár r. t.

Vegyipar: Németországban: „Griesheim Elektron“, D. Wildermann művek r. t., Westfáliai robbanóanyag r. t., Anilin-koncern, „Koholyt“ G. m. b. H.

Fa- és textilipar: Németországban: Königsberger textilgyár r. t., Északnémet cellulozegyárak, H. Stinnes Textilművek. **Romániában:** „Forestia“ r. t., „Tesita“ r. t.

Hajózás: Németországban: Stinnes tengerhajózási és tengerentúli kereskedelmi r. t. (Hamburg), Rajnahajózási r. t., Hamburgi közlekedési r. t., Keletafrikai hajózási r. t., Woerman-vonalak, Német hajózási r. t. **Törökországban:** „Chirehet“ gőzhajózási r. t. **Hollandiában:** Oceán hajózási r. t.

Bankok: Németországban: Diskonto Bank, Barmer Bankverein, Fémbank r. t., Berlini kereskedelmi r. t. **Magyarországban:** Angol-Magyar bank. **Olaszországban:** Banca Commerciale Italiana, Credito Italiano.

Ujságok és kiadványok: Németországban: Telegrafen Unio, Deutsche Allg. Zeitung, Ind. u. Handelszeitung, Münchener neueste Nachrichten, Frankfurter Nachrichten, Reimar Hobbinger Verlag, Nordd. Buchdruck u. Verlags r. t., Hirdetési ügynökség r. t., **Amsterdam:** Deutsch-öster. Tageszeitung.

Kereskedelmi házak és ügynökségek: Németországban: Viktoria Fakeskerkedelmi r. t. **Ausztriában:** Északnémet Kereskedelmi r. t., H. Stinnes & Co. (Berlin), H. Stinnes G. m. b. H. (Salzburg). **Magyarországban:** Angol-Magyar Szállítási r. t. **Jugoszláviában:** Transjugo. **Romániában:** H. Stinnes G. m. b. H. (Bukarest). **Törökországban:** H. Stinnes Angol-Magyar bank érdekltség Smyrna, H. Stinnes Angol-Magyar bank érdekltség Konstantinápoly. **Hollandiában:** Rajna-Elbai „Union“ bank.

Kiseb érdekltségek: Szállodák. Esplanade (Berlin), Hamburger Hof (Hamburg), Porcellán és üveg: Porcellángyár (Neuhaus), Egyesült Üvegyárak r. t. (Thüringen).

Mussolini és Pasics találkoznak

Róma. szept. 23. A római jugoszláv követ átadta Mussolininak Pasics rendkívül szívélyes hangú levelét, amelyben rámutat arra, hogy a két állam között a fiúmei kérdésben további tárgyalások szükségességek. Ennek következtében valószínű, hogy október elején Pasics találkozni fog az olasz miniszterelnökkel Velencében vagy Abbáziában, a fiúmei kérdés végleges megoldása végett.

békél meg. Olyan hírek is jártak felőle, hogy fiatal korában meglehetősen kikapós életet élt és a vallásos szabályokat is, nem egyszer megszegte. De ez csak olyan mende-monda volt és végeredményben az az egy bizonyos, hogy eljegyzése napjától kezdve kétszeres bensőséggel ragaszkodott hitéhez és valósággal elkésredett, ha hitbéli dolgokban bárki részéről is launyhaságot tapasztalt.

Az ünnepség lezajlása után késő éjjel volt már, mikor Fülöp ur végre beléphetett a kis hálószobába. Felesége nyugodtan aludt már a fehér függönyök mögött. A zsidó matróna is, aki az ápolónő-szerepet vállalta magára, karos-székén ülve szundikált. A rózsás arcú újszülött a bölcsőben szunnyadt és az éjjeli mécses homályos-sejtő fényt vetett vankosára.

Fülöp ur egyetlen hosszú pillantással szinte magához ölelte az ő nagy gyönyörűségét, szíve elszorult a boldogságtól, fejét elfőlte¹⁾ és hangtalanul úgy imádkozott: Saddaj-uristen,²⁾ világ egy ura, köszönöm neked kicsiny fiamat, akit adtál, hogy legyen aki kadist³⁾ mondjon sirom fölött majd. Oh, ha kívánod, küld a halált bármikor értem: én belenyugszom, minden szerencsét és boldogságot végy el tőlem s add a fiamnak: én belenyugszom, s áldalak érte, csak fiam legyen boldog!

Ilyen áldást mondottak annak a gyermeknek bölcsője felett, aki elbeszélésünk hőse leszén.

¹⁾ Zsidó ember még gondolatban sem imádkozik födetlen fővel.

²⁾ „Saddaj“: magyarul Mindenható.

³⁾ Kaddis, a halottas ima, melyet a fiú mond meghalt Szüleiért.

(Folytatás következik.)

Dr. Willenszky

A Keren Hajjesz daja arról értesítéget, hogy prog Palesztina-munka zésére a Palesztin régi vezetőember A Keren H

örvendetes elhatároztatára vez konferenciája ug erejének teljesség és munkásságát terjesztü. Ennek le Erdélybe dr. világmozgalom is Palesztina-munka vékenységét. W kában, az Egyes járt és propagan bant, hogy az an déssel kapcsolód munkába.

Willenszky volt köruton, ah október hó 7-é hogy a világszer ből résztvegyen zottságának októ

Reinitz

A töm

(Kolozsvár, jától.) Megemléke ről, amellyel a ják. Reinitz Jaka raffinált, körültek A háboruba vaszul kieszelt és Kolozsváron Reini megszarlolni egy kereskedőt.

Az eset egy napon a budapest Reinitz Jakabbal ismerte, azt aján neki 25 hektolite ségárban. Akkorib maximált árakat, az tüzletbe, Reini tendő üzletre elől állapodtak, hogy teljes kiegyenlítés loda 20-as számu

Amikor Ma a szobában, már nek végleges elsz levelet és a kötle berontott a szobá adta ki magát, re Majrovicsot és R Reinitz zavart s zsebéből a fuvar-

Az áldetekt vasván az iratoka nusitott. Tiltott a bizonyítékok it ség, hogy nemcsa de Majrovicsot su

— Nekem nélkül — husz s rint a felfedezett

— Nézze, minden kellemle az urnak egy na

A megjédet de kijelentette, h „urakat“, jöjjenel jából dési lakásár

Reinitzék a örség szemmel ki vételétől.

Reinitzot és Désen. Reinitzot védnek a vizsgál

Mégis

Csecsemők ideális

Dr. Willenszky erdélyi körntja

A Keren Hajjeszód központi kiküldöttje Romániába jön

(Kolozsvár, szept. 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Keren Hajjeszód közép-európai, berlini irodája arról értesítette a Zsidó Nemzeti Szövetséget, hogy programjának megváltoztatásával a Palesztina-munka propagálására és megszervezésére a Palesztina-mozgalom egyik legkitűnőbb, régi vezetőembere dr. Willenszky, Erdélybe jön.

A Keren Hajjeszód központjának ez az öröndetes elhatározása a temesvári konferencia határozatára vezetendő vissza. A Szövetség konferenciája ugyanis elhatározta, hogy munkatársainak teljesítésével akcióbba lép Palesztinára és munkásságát a zsidóság minden rétegére kiterjeszti. Ennek az elhatározásnak jegyében jön le Erdélybe dr. Willenszky, aki egyike a zsidó világmozgalom ismert nagyjainak. Különösen a Palesztina-munkában fejt ki évek óta nagy tevékenységét. Willenszky a múlt évben Amerikában, az Egyesült Államokban és Chillében járt és propagandautjának nagy része van abban, hogy az amerikai zsidóság teljes lelkesedéssel kapcsolódott bele a Palesztinára való munkába.

Willenszky dr. Európa északi államaiban volt körúton, ahonnan, programját megszakítva, október hó 7-én érkezik meg Kolozsvárra, hogy a világszervezet központjának megbízásából résztvegyen a Szövetség Nagy Intéző Bizottságának október hó 8-ára összehívott ülésén.

Reinitz Jakab multja

A tömeggyilkos portréja

(Kolozsvár, szept. 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megemlékeztünk arról a döbbenetes bűntényről, amellyel a szatmári Reinitz Jakabot vádolják. Reinitz Jakab ugyilátszik született gonosztevő, raffinátl, körültekintő, kíméletlen.

A háboruban, 1917 január 12-én is egy ravaszul kieszelt és elszántan végrehajtott esete volt Kolozsváron Reinitznek, aki negyedmagával akart megsarolni egy Majrovics Miksa nevű szeszkereskedőt.

Az eset úgy kezdődött, hogy Majrovics egy napon a budapesti Berlin kávéházban találkozott Reinitz Jakabbal. Reinitz, aki Majrovicsot Déstről ismerte, azt ajánlotta, hogy Majrovics adjon el neki 25 hektoliter szeszt maximális áron felüli összegében. Akkoriban szigorú rendeletek védték a maximál árakat, Majrovics vonakodott belemenni az üzletbe, Reinitz azonban biztatta és a megkötendő üzletre előlegül 2500 koronát adott át. Megállapodtak, hogy a fuvarlevél átadása és a vételár teljes kiegyenlítése Kolozsváron, a Központi szálloda 20-as számú szobájában fog megtörténni.

Amikor Majrovics fia kíséretében megjelent a szobában, már ott találta Reinitz Jakabot, akinek végleges elszámolás céljából átadta a fuvarlevelet és a kötlevelet. Körülbelül husz perc múlva berontott a szobába egy ember, aki detektívnek adta ki magát, revolvért vett elő és kérdőre vonta Majrovicsot és Reinitzot, mi jögon vannak itt. Reinitz zavart színlelt és „véletlenül” kiejtette zsebéből a fuvar- és kötleveleket.

Az áldetektív — Reinitz cinkosa — átolvasván az iratokat, még vakmerőbb fellépést tanusított. Tiltott ügyletről van szó, — mondotta — a bizonyítékok itt vannak a kezében es semmi kétség, hogy nemcsak a 25 hektolitert fogják elkobozni, de Majrovicsot súlyosan meg is büntetik.

— Nekem — mondotta nem minden célzás nélkül — husz százalék jutalek jár törvény szerint a felfedezett tiltott ügyletről.

— Nézze, — szölt Reinitz Majrovicsnak — minden kellemetlenség elhárul magáról, ha ennek az urnak egy nagyobb összeget ad.

A megijedt Majrovics telement a megoldásba. de kijelentette, hogy nincs pénze és arra kérte az „urakat”, jöjjenek el másnap a pénz felvétele céljából dési lakására.

Reinitzék azonban észrevették, hogy a rendőrség szemmel kíséri őket, elállottak a pénz felvételétől.

Reinitzot és társait akkoriban letartóztatták Désen. Reinitzot védőjének, dr. Klein Miksa ügyvédnek a vizsgálati fogság alól 8000 korona bizto-

síték ellenében sikerült szabadlábra helyeztetnie, de Reinitz Jakab Berettyóújfalú községből, ahol családja élt, az eljárás jogerős befejezéseig a bíróság engedelme nélkül nem távozhatott.

Később a leleplezett társaságot egy évi fogságra ítélte a törvényszék. Akik a tárgyaláson vé-

gighallgatták Reinitz védekezését és a bünesetben való szereplését ismerték, egybehangozón azt mondták, hogy a kevés született gonosztevők közül való, akik szinte képtelenek becstületes cselekedetre. Nagy szuggesztív erejével képes volt maga számára megnyerni még azokat is, akiket már becsapott.

Mold szabadlábrahelyezését kéri

Tízmillió lej Mold védelmére? Kolozsvárra hozzák Mold Józsefet. Befejezéshez közeledik a nagy per

(Kolozsvár, szept. 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) A meglepő fordulatokban gazdag Mold-ügynek újabb szenzációja van. Olyan hírek kerültek forgalomba, hogy az aradi ügyészség szabadlábrahelyezi Moldot. Ez ugyan nem valószínű, mert a hét hónap óta letartóztatásban levő vasuti felügyelőnek, ha a kilenczseri gyilkosság vádjában ártatlan volna is, kétségtelenül súlyos mulasztásai vannak a vasutasok élelméze körül, ezenkívül terhelő adatok vannak ellene a Balla-céggel való üzleteiről. Mindenesetre jellemző, hogy Moldról, akik még nemrég Európa legnagyobbstílusú gonosztevőjének tartottak, váratlanul olyan hírek keltek szárnyra, hogy ártatlanul szenved és

nemsokára kiszabadul az aradi ügyészség fogházából,

minthogy a vád egyetlen terhelő adatot sem talált ellene.

Az ellenőrizhetetlen hírekkel szemben hivatalos helyen úgy tudjuk, hogy Kolozsvárra hozzák Mold Józsefet. Ennek az intézkedésnek kettős célja volna. Az egyik az, hogy a nyomozás súlypontja most a kolozsvári üzletvezetőség területére helyeződik át. Ezt látszik bizonyítani, hogy a CFR. delegált vizsgálóbiztos, Patrubby Gergely főfelügyelő már hetek óta Kolozsváron tartózkodik, hogy az emlékezetes vörösrézsállítmánynak és kísérszemélyzetének rejtélyes eltűnését kinyomozza. A másik verzió szerint Moldot azért hozzák állítólag Kolozsvárra, mert

attól tartanak, hogy megszöktetik Aradról.

Arad egyik garázsában egy autó állandóan készenlétben várja, hogy a fogságból kiszabadított felügyelőt átsempéssze a határon. Moldnak Magyarországon nagykiterjedésű birtoka és vagyona van. Ezért tagadta meg az aradi ügyészség Mold kauciómentelti szabadlábrahelyezését.

A szöktetési hír magyarázatát abban keresik, hogy néhány nappal ezelőtt Mold József megjelent Arad utcáin. A járőrelők gyanakodó csodálkozással látták, hogy nem szuronyos fegyvázörök kísérik, hanem két fegyvertelen rendőr. A tüzes fantáziák tüstént Arsène Lupin-féle bravurt szimatoltak: Mold József megvesztegette öreit, akik azért hagyták el fegyvereiket, hogy a rab elmenekülhessen. De hamarosan kiderült, hogy

Moldnak haldoklik az anyja

és öt ment megfelelő fedezettel meglátogatni. A fogoly azóta ismét cellájában van és egyre szilárduló reményességgel várja az érdekében indított mentőakció sikerét. S ha ez nem is jár eredménnyel, annyit mindenesetre elértek a fogoly pártfogói, hogy nagyon megingatták a közvéleményt a Mold bűnössége felőli meggyőződésben.

Ezt a nagy eredményt is csak fantasztikus erőfeszítéssel lehetett elérni. De hátra van még a legnagyobb munka: megingatni a hatóságok hitét Mold bűnösségében. Eleinte meg is próbálkozott vele a védelem, de Meculescu aradi főügyész és Grigore Dobrovici vizsgálóbíró, akik Moldot ez év februárjában letartóztatták, a fogoly védőügyvédjének minden beadványát visszautasították. Az első visszautasítás után

Dobrovici vizsgálóbíróát várralánul áthelyezték

Sepsiszentgyörgyre, a főügyész pedig Temesvárra. A két áthelyezés, bár a vizsgálóbíró Meculescut egyuttal előléptették, méltó feltűnést keltett és a beavatottak körében megindult a találgatás, vajjon kinek a közbenjárásával távolították el őket Aradról. A vád két képviselője: Dobrovici, de még inkább a főügyész szentül

meg voltak győződve, hogy Mold a legfélelmetesebb gonosztevő, perverz ember és mindketten nagyon nehezteltek Anastasiade bukaresti CFR. főfelügyelőre, aki Valeanu akkori közlekedésügyi miniszternek küldött jelentésében

a legjobb erkölcsi bizonyítványt állította ki Moldról.

Meculescu és Dobrovici áthelyezése után a Mold-ügy aktái Mándru ügyész és Ursu törvényszéki bíró kezébe kerültek. Ok sem voltak hajlandók elfogadni a védelemnek azt az érvelését, hogy Mold csupán bosszu áldozata. Az irások között nagyon sok akta van, melyek azt bizonyítják, hogy — Dobrovici vizsgálóbíró szavai szerint — Mold speciálistává kepezte ki magát a nemleltározott vasuti anyagok elutalajdonításában. A nyomozó hatóságok tehát, minden presszió és akadály ellenére sem hagyták magukat befolyásoltatni s ezért nem is valószínű, hogy Moldot rövidesen szabadlábra helyezzék, bár Aradon azt hiszik, hogy azzal a tízmillióval, mely állítólag Mold ügyvédjének rendelkezésére áll s kitűnő összeköttetések révén mindent el lehet érni.

I. Napoleon kártyavetőnőjének utóda

(Páris, szeptember 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Franciaország lakosságát érdekes szenzáció tarja izgalomban. Caen városban letartóztattak egy jósnőt, aki hatszobás lakást lakott a város legelőkelőbb negyedében és látogatóitól fejéenként kétezer frank honoráriumot vett. Cégtábláján a következő felírás ékeskedett: „Elisabet Drukourt jósnő és igazmondó, I. Napoleon kártyavetőnőjének, Le Normand kisaszonyak utóda.”

Drukourt asszony a jósláson kívül gyógyítással is foglalkozott. Naponként látni lehetett elegáns fogatát, amelyen titkárával betegekhez ment. Nemrégben falura hívták egy gazdálkodóhoz, akinek a tehenei betegedtek meg. Drukourt asszony füvekből készített gyógyszerrel egy óra leforgása alatt meggyógyította az állatokat. Az eset nagy feltűnést keltett, a falu parasztjai nagy tisztelettel néztek Drukourt asszonyra, akinek isteni erejében jobban hittek, mint magában az Istenben. Legközelebb pedig egy parasztaasszonyhoz hívták el, aki üldözési mániában szenvedett. A jósnő megállapította, hogy a parasztaasszonyt Belzebub főördög szállotta meg és mindenféle kuruzslással igyekezett a rossz szellemet a betegből kiűzni. Egy hétiig kezelte, de a gyógyítás ezuttal nem használt. A parasztaasszony meghalt.

Az esetről tudomást vettek a hatóságok, előállították a jósnőt és házkutatást tartottak nála. A csodaszerek egész arzenálját találták lakásán: török pasztillákat, csodáshatású gertyákat, palesztinai vizekből kivont söt, elhalt szentek relikviáit. A csodaszerektől eltökélve azonban Drukourt asszony józan üzleti alapon állott. Legalább is azt bizonyította vastag üzleti könyve, amelyből kitűnt, hogy a jósnő többet keresett, mint Páris legnevesebb orvosprofesszorai együttvéve.

Drukourt asszonyt letartóztatták és átadták az ügyészségnek. A jósnőt azonban itt sem hagyták el nagystílusú gesztusai. Franciaország leghíresebb ügyvédjét, Moro Giarrit, a Landru-per ismert védőjét kérte fel védelmének ellátására. A jósnő kihallgatása már megtörtént, bizonyítani azonban nem tudnak ellene semmit, mert páciensei és páciensnői még ma is hisznek Drukourt asszony födöntött hatalmában és nem mernek jelentkezni.

Mégis csak CZINK fest, tisztít vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

Csecsemők, kisgyermek-
kek ideális ápolószere a

Höfer-féle gyermek hintőpor

és Höfer-féle gyermek-
crém!

Rákosi Viktor zsidó anekdotái

Az Uj Kelet megemlékezett Rákosi Viktornak a szellemes magyar írónak haláláról. Rákosi Viktortól a következő zsidóvonatkozású anekdotákat beszéltek:

Rákosi Viktor, aki tudvalevőleg képviselő is volt, az egyik parlamenti ülésen gabonabizmárknak nevezte Sándor Pált. Sándor néhány nap múlva így panaszkodott Rákosinak:

„Nézd Viktor, a gabonabizmárk elnevezés egyáltalán nem illik rám, rosszul alkalmaztad. Vagy van-e fogalmad arról, mennyit szenvedek amiatt, hogy az önálló magyar vámtérületet akarom létrehozni?”

— Ugy? — válaszolt részvételtjes mosolygással Sipulusz — csakugyan szenvedsz? Ha így van, akkor visszavonom a Bismarck nevet és gabonadreyfusznak foglak nevezni.

Ez az elnevezés azóta is rajta maradt Sándor Pálon.

A másik anekdotát Wahrman Móricról, a nagy finanszeniről beszéli Sipulusz. Wahrmannt élete végéig üldözte Hock János kikeresztelési ajánlatokkal. Az öreg Wahrman, aki a budapesti hitközség elnöke volt, mindannyiszor egy-egy visszautasító mosollyal válaszolt ezekre a kísértésekre. Amidőn azonban egyszer ismét megszólította Wahrmannt a parlamentben, a nagy finanszeni így felelt:

— Nézze, tisztelendő uram, megmondom önnek miért nem keresztkedem ki. Az éjjel azt álmodtam, hogy meghaltam. Szépen eltemettek és átkerültem a másvilágra. Itt azt gondoltam, minden körülmények között a menyországba fogok jutni. Kopogtatok is a menny kapuján, de Szent Péter nem akart beengedni. Megkérdeztem tőle: miért nem? Mert nem vagy megkeresztelve, válaszolta. Ha csak annyi a baj, mondtam, legyen, kikeresztelkedem, szerezz papot. Szent Péter beleegyezett. Rendben van, várj itt, mondtotta, megyek hozok papot a menyországból — és elszökött. Sokáig kellett várnom, amíg visszatért. Nagyon szomorú volt. Nagyon sajnálom barátom, mondtotta, nem tudok rajtad segíteni. De hát miért nem az istenért? — kérdeztem ijedten. Mert az egész menyországban egyetlen papot sem találtam.

Még számos anekdota van, amely mind azt bizonyítja, hogy Rákosi Viktor előítélet-nélküli, nemesen gondolkodó ember volt. Azokban a sötét politikai harcokban, amelyek a háború utáni Magyarországon lefolytak, nem vett részt Rákosi Viktor.

A fascizmusnak nincs gyökere a hadseregben

A hadügyminiszter hivatalos nyilatkozata. A minisztertanács erőlyes intézkedésekkel fojja el az anarchikus mozgalmakat. Elhalasztották a kormány átszervezését

(Bukarest, szeptember 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mardarescu hadügyminiszter hivatalos kommunikében cáfolja egyes lapok hamis jelentéseit a fascista összeesküvésről, amelybe teljesen jogtalanul keverték bele egyes magas katonai funkcionáriusok neveit. Mindezek a hírek a nyilatkozat szerint teljesen alaptalanok és meg nem érdemelt megsértése a hadseregnek. A román hadsereg presztizsének védelmében a hadügyminiszter megcáfolja mindezeket a híreszteléseket és kijelenti, hogy a

a román hadsereg tudatában van a maga kötelességének

és rendíthetetlenül teljesíti feladatait.

A bukaresti ellenzéki lapok nagy megnyugvással veszik tudomásul a hadügyminiszter nyilatkozatát és közmegelegedéssel regisztrálják, hogy a hadsereg tagjai távol állanak az anarchikus jellegű mozgalmaktól. Ugyanakkor megelegedéssel veszik tudomásul azt is, hogy a kormány kellő komolysággal igyekszik letörni a fascista mozgalmat, de követelik a kormánytól, hogy a mozgalom ellen foganatosítandó intézkedéseket nyíltan tegye meg a kormány, mert egy

anarchikus, titkos mozgalom ellen a kormány nem járhat el titokban.

A szombati minisztertanács nem tárgyalta a fascista mozgalom ellen bejelentett intézkedéseket, mivel Constantinescu Berthelot tábornokkal Erdélyben tartózkodik. Bratianu Vintila pedig birtokára utazott.

Elmarad a kormány átszervezése

A bukaresti ellenzéki lapok néhány hét óta állandóan szönyegen tarják a kormány átszervezésének kérdését. Az utóbbi napokban a kormány hivatalos lapja a „Viitorul” is, amely hosszabb ideig cáfolni igyekezett a kormány átszervezéséről szóló közleményeket, elismerte az átszervezésről szóló hírek hitelességét.

Az ellenzéki lapok egybehangzó értesítései szerint a kormányátszervezésnek

fascista-mozgalom ellénes jellege volt

és az átszervezés éle ama miniszterek ellen irányult, akik erélytelenül kezelték az antiszemita zavargásokat. Az ellenzéki lapok beavatott forrásra való hivatkozással már közölték a távozó és az új miniszterek névsorát. A kormányból a lapok szerint négy miniszter távozik.

A kisebbségi iskolák ügyében sem döntött a szombati minisztertanács, miután a közoktatásiügyi miniszternek erre vonatkozó előterjesztése még nem készült el teljesen. A döntés a hét első napjaiban okvetlenül megtörténik.

A tegnapi minisztertanácson Florescu igazságügyi miniszter jelentést tett a fascista-szervezet ügyében Bukarestben és Erdélyben lefolytatott nyomozása adatairól. A minisztertanács konstatálta, hogy

a nyomozás adatai szerint egyetlenegy magasabb vagy alacsonyabrangú tiszt sem csatlakozott a fascista mozgalomhoz.

A minisztertanács megállapította azokat az intézkedéseket, amelyeket teljes energiával alkalmazni fognak mindazok ellen, akik a közrendet és a lakosság nyugalmát meg akarják zavarni.

Az intézkedésekre vonatkozólag részletes jelentést a sajtó számára nem adtak ki.

Ma délelőtt egyébként Bratianu miniszterelnök hosszabb megbeszélést folytatott Vaitoi-anu tábornok belügyminiszterrel a fascista-szervezet feloszlásával kapcsolatos intézkedésekről.

A fascista szervezetnek egyébként az őszi parlamenti ülésszakon már képviselője is lesz a parlamentben. Conciatu liberális képviselő ugyanis

felvételét kérte a fascista szövetségbe.

Conciatu nyílt levélben jelentette be Bratianu Jonelnek a liberális pártból való kilépését, a fascista pártba való belépését pedig a parlament egyik legelső ülésén készült bejelenteni.

A belügyminiszteri tárcát Bratianu Jonel magának tartotta fenn,

mert személyesen akar résztvenni a fascista mozgalom elnyomásában.

A kormány lapjának hivatalos jelentése szerint a kormányátszervezést Bratianu Jonel hétfőn akarta végrehajtani. A különböző politikai lapok egybehangzó jelentéseiből így teljesen biztosnak látszott, hogy a kormány átszervezése ma megtörténik. Annál nagyobb meglepetést kelt a Bukarestből érkezett szűkszavú távirati jelentés, amely kormánykörökből származó értesülés alapján arról számol be, hogy a kormányban várható változások

csak egy hónap múlva fognak bekövetkezni,

mivel a miniszterelnök még nem határozott.

Legolcsóbban
fest, tisztít az

UNIO

gőzmosógép
Cluj, C. Reg. Ferd. 133

1888

**Leszállított
árak!**

HARISNYA,
KEZTYÜ ÉS
KÖTÖTTÁRU
KÜLÖN-
LEGESSÉGEK
EREDETI
GYÁRI ÁRBAN
ÁRUSITTAT-
NAK

BLATT

**Leszállított
árak!**

KÖTÖTT-
SZÖVÖTT
ÁRUHÁZA
CLUJ
KOLOZSVÁR
FÖTÉR 13.
SZÁM
ALATT

Állami tisztviselőknék külön engedmény!

Papírzacskók, tasakok

egyszerű és luxuskivitelben

LEPAGE papírtüzemben Cluj Kolozsvár
kerjeu árjegyzéket, mintákat

Ich Kaufe

SCHAFFELLE

Wagonweise transit Wien ausserste
Preisabote mit Gewichtsangabe an

H. FENICHEL, WIEN IX., Nussdorferstrasse 68.
6278

ROTH cipész

CLUJ,
Str. St. O. Iosif

volt
Szép-
utca

Ha művészi kivitelű **fa** **butort**
vas **réz**

ékar venni, ne Marosvásárhelyre és tekintse
sajnája az utat meg a

SZÉKELY ÉS RETI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butorterméit
Asztalosok furniészükségeit legolcsóbban itt szerezhetik be

A kölni

Diadal

(Köln, szeptember 24.) A zavarok elülttek, tegnap nyeknek lettek a amely ugyszólván tekre határozta verődve, bunkósb fegyverkezve m melyeket teljesen ték a gazdák öss menetben szállí hoz. A paraszto hódítóhadjárat u tartott a kölni e

**„Erdé
Vajda-Voe**

(Bukarest, tudósítójától.)

egyik legmarká terehuok néhány kodik. A „L volt miniszterel vele az aktuális

A beszélg rapszódikus ki politikai helyze gunnyal odavet

— Az ors teljesen kielégi az ujságíró k nemzeti párt fo harcot, a parasz rátságos viszony

— Az a k ujságíró — hog latot tett a ne

— A buk ajánlatott — üt

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A kölni munkások hadjáratot indítottak a faluk ellen

Diadalmenetben szállították a zsákmányolt élelmiszert a városba

(Köln, szeptember 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) A zavargások, amelyek néhány nap óta elültek, tegnap ismét kiújultak és véres eseményeknek lettek az okozói. A város munkássága, amely ugyszólván rendszeresen éheznek, döntő tettekre határozta el magát. Hatalmas csoportokba verődve, bunkósbotokkal és vasdorongokkal felfegyverkezve megindultak a közeli falvak ellen, melyeket teljesen kifosztottak. A munkások elvették a gazdák összes élelmiszereit és valóságos diadalmenetben szállították be a városba családjaikhoz. A parasztek sehohsem mertek ellentállani. A hódítóhadjárat után a munkásság nagy népgyűlést tartott a kölni dóm alatt, amelyen három dollár

rendkívüli segítséget követeltek, amelyet ha nem kapnak meg, rabolni fognak.

Berlin, szeptember 24. A német szövetséges államok miniszterelnökei ma ideérkeznek, hogy a kormánnyal együtt döntsenek a passzív rezisztencia és a német-francia konfliktus ügyében. A kormánypárti sajtó elismeri, hogy a passzív ellenállás folytatása hiábavaló, ezért a kormány kész a legmesszebbmenő engedelményekre. Nehézséget csak a jobboldali radikálisok okoznak, akik az engedelmények ellen éles harcot hirdetnek és puccsra készülődnek. A kormány a legerélyesebb megtorló intézkedéseket helyezi kilátásba a reakciók ellen.

„Erdély nem panaszkodik — Erdély csendes!”

Vajda-Voevod szarkasztikus megállapításai a fascizmusról, a numerusz klauzusról és Erdély panaszairól

(Bukarest, szeptember 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vajda-Voevod a nemzeti párt egyik legmarkánsabb vezéralakja, volt miniszterelnök néhány nap óta Bukarestben tartózkodik. A „Lupta” munkatársa felkereste a volt miniszterelnököt és beszélgetést folytatott vele az aktuális politikai problémákról.

A beszélgetés során Vajda-Voevod rövid rapzódikus kijelentésekre szorítkozott és a politikai helyzetet egy-egy erősen szarkasztikus gúnyal odavetett mondattal jellemezte.

— Az ország általános politikai helyzete teljesen kielégítő — mondotta Vajda. Majd az újságíró kérdéseire kijelentette, hogy a nemzeti párt folytatni fogja a kormány elleni harcot, a parasztpárttal pedig továbbra is barátságos viszonyt akar fenntartani.

— Az a hír járja, — vetette közbe az újságíró — hogy a kormány valamilyen ajánlatot tett a nemzeti pártnak.

— A bukásról semmi esetre sem tett ajánlatot — ütötte el a kérdést Vajda.

Az újságíró ezután fascista mozgalomra terelte a beszélgetést.

— Napok óta — kezdte az újságíró — a fascista mozgalomról riasztó hírek terjedtek el. Maga a kormány is rájött a mozgalom veszélyeire és erélyes eszközökkel akarja elejét venni a mozgalom terjedésének. Mi önnek a véleménye erről?

— Nekem tetszik a dolgok folyása — felelte Vajda.

— Mégis — vetette közbe az újságíró — a katonatiszteknek a politikai mozgalmakban való részvétele veszélyes...

— Csak nem maradhatunk el olasz és spanyol testvéreink mögött? — hangzott Vajda válasza.

— És a numerusz klauzusz?

— A numerusz klauzuzst már megoldotta Anghelescu, még pedig nagyon zseniálisan. Anghelescu feltalálta azt, hogyan lehet megbuktatni a román és zsidó érettségizett hallgatókat az egyetemi felvételi „numerusz klauzusz”-vizsgákon, ha történetesen nem fogják tudni Creanga születésének évszámát, vagy nem lesz-

nek eléggé járatosak Eminescu és Veronica Micle közötti intim viszonyban.

— Még egy utolsó kérdést. Erdélyben naponta érkeznek hírek arról, hogy a lakosság sérelmezi a liberálisok közigazgatási rendszerét. Van valami mondanivalója erről?

— Erre a kérdésre egy anekdotával fogok válaszolni. Egy napon a budai pasa magához rendelte alvezérét, hogy kikérdezze a lakosság panaszairól. Az alvezér előadta, hogy a nép zúgolódik az élet súlyossága miatt és minden pillanatban lázadásra kész.

— Jól van fiam — válaszolt a pasa — mehetsz haza.

Egyidő múlva a pasa felkereste az alvezért. Beszélgetés közben megkérdi tőle: hogy érzi magát a nép?

— Rosszul uram, rosszul. A környéken forradalom fenyeget. Összeesküvéseket, titkos szövetségeket fedeztünk fel, az összeesküvők lázítják a népet. Nehéz szelek fujnak.

— Jól van, eredj csak nyugodtan, nem lesz semmi baj.

Az alvezért súlyos gondok gyötörték. A nép elégtelensége pedig nőttön-nőtt. Ahogy nőtt az elégedetlenség és a sürgés-forgás, egyre nagyobb csend költözött a várba. Egy napon halotti csend lett már urrá a várban, senki sem panaszkodott sem a rossz közigazgatás, sem a rossz bánásmód miatt, sem a pasának, sem az alvezérnek.

Az alvezér, aki az intézkedéseinek tulajdonította a csendet, ünneplő ruhájába öltözött, magára öltötte összes rendjeleit és felkereste a pasát.

— Örvendezz uram — kezdte — a nép csendes.

A pasa nem felelt semmit, irásba fogott, azután összegöngyöltte a papirost, lepecsételte és átnyújtotta az alvezérnek.

— Ime itt az elbocsátó leveled — mondotta azután — nem érted a dolgod, nem ismered a népet, mert nem tudod, hogy semmi sem veszélyesebb, mint a csendes víz.

Erdély már nem panaszkodik — fejezte be Vajda anekdotáját — Erdély csendes.

★ Sport kocsik 450.- lei

!

★ Sport kocsik 450.- lei

SZÜLŐK! *MAMÁK!

FIGYELMÉBE!

Női harisnyák
Női nappali ingek
Női hálóingek
Női nadrágok
Női készletek

árúsításával felhagyok és ezért 20% engedménnyel árusítom ki.

Saját érdekében győződjön meg árainkról

Teljes babakelengyék	800 leitől feljebb
Keresztelő ajándékok	75 " "
Tetra pelenka	63 " "
Tetra babaing	39 " "
Schiffon babaing	35 " "
Pólya párna	126 " "
Flanel játszó ruha	75 " "

és az összes babakelengye cikkek igen szolid áron!

Fiu és leány intézeti fehérneműek raktára

Gyönyörű kivitelű kültöldi

gyermek kocsikat
igen olcsó árakban

árusít a

HERCULES BABYHÁZ

Cluj, str. Iuliu Maniu (Szentegyház-u.) 8

Gyermekkosci árjegyzék díjtalanul!

DOXA

órák
irodába
és
utazásra

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

KOSSUTH LAJOS-UTCA 24.

Kötött, szövött és norinbergi áruk nagy-kereskedése Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér

1352

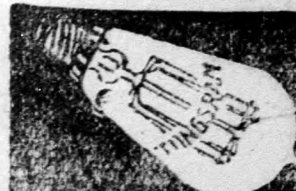
Schönberger, Spitz & Co.

JANCU REISS

Bukarest, Str. Şelari No. 7.

Nagy papíruüzlet és papirraktár. Engros.

Az új iskolai év kezdete alkalmából van szerencsém összes nagyromániai vevőimet értesíteni, hogy nagy szállítmányaim érkeztek VELIN-, IRÓ- és NYOMDAI PAPIROSBÓL, továbbá SZÜRKE, BARNA és FEHER PAPIRLEMEZEKBŐL, különböző vastagságban. PALATABLAK minden nagyságban. PALAVESSZŐK, ISKOLAI és RAJZFÜZETEK, RAJZBLOKKOK, VONALZÓK, TOLLSZÁRAK, HAROMSZÖGEK, KÖRZÖK, TOLLTARTÓK, CERUZÁK, TOLLAK stb. minden a legolcsóbb áron. Új árjegyzékünkkel kívánatra ingyen szolgálunk. 6274

TUNGSRAM

A legjobb villanykörte!
Mindenütt kapható!

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.

Felélős szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utánoyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Felíratási árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

Óromániában és külföldön az „Uj Kelet“ részére kizárólag Rador Publicitate (București, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Giszkalay János: Versek

Szukkót utolján

Most jertek már ti elmult gyermekévek
S minden halottam: néhány szárnyas emlék,
Minden tüzem: néhány elhangzott ének
Kiket keserves daccal énekelnek,
Csak úgy, amint ifjabb időkben szokta
Apám, a metsző és falusi kántor:
Hogy fölmeszelt a repdeső hangokra
Felénk ha tévedt olykor egy-egy vándor
Már messziről.

Ej-haj, apám még bíra hanggal, tüzzel
Ha sátoros ünnepkor, énekszóra
A palmaággal, mirtussal és füzzel
Hosannát hat-táj irányba szórta.
A messiásban hitt, kemény-nyakassan,
Ki templomunkat megépíté újra,
S hogy lesz idő, mikor megint fölhaszná
A hallelujah és a hárfá hurja
A Csarnokon.

S haj, tepnap még, pernyéstüzi titán én,
Hogy öklözödtem ilyen nóta ellen
És mennyi sok pogánykodó vitán én,
Még-megdöngtettem vékonypénzű mellem.
Hogy prófétáltam ujhitszerző lázban:
Síró hosannák — nem vagytok enyéme
En nem hiszek jövődö messiásban,
Az én hitem maibb, hívőbb, keményebb:
Megérkezett!

Most jertek már ti elmult gyermekévek
S minden halottam: néhány szárnyas emlék,
Rég volt hitem: néhány elhangzott ének,
Kiket keserves daccal énekelnek.
Felejtésből tört hangotok kiástam.
Segítsetek apám nóta rajtam:
Szeretnék hinni már a messiásban
Ki jönni fog halál fölött és jajban
— Mert elveszünk.

Temetés

Kis kácsa furdik	Fekete bárkát
Fekete tóba	Huzza két rossz ló
Anyjához készül	Megyen előtte
Látogatóba.	Gyászos poroszló,
Szegény kis kácsa	Vonító szája
Elvágyó kácsa	Ó zsolttart versel
Nem kell az utra	Kezében csörren
Hamupogácsa.	Fekete persely

Nincs neki itten	Fekete bárka
Senki se párja	Fekete rossz ló
S tulnan a parton	Fekete persely
Jó anyja várja,	Fekete posztó
Tulnan a parton	Fekete minden
Temető árkan	Ami szín rég volt
El lehet érni	Fekete napfény
Fekete bárkán.	Fekete ágbolt.

Fekete légben
Fekete foltok
Fekete földön
Ki lehet boldog?
Kis kácsa furdik
Fekete tóba
Anyjához készül
Látogatóba.

— Az Uj Kelet legközelebbi száma szukkót ünnepe miatt pénteken reggel a rendezés időben jelenik meg.

— A kolozsvári jesiva. Glasner Akiba főrabbi a következő sorok közlését kéri: A közeljövőben megnyílik a mintegy ötven hallgatóra kontemplált kolozsvári jesiva. A jesiva-kuratórium kiküldöttjei a napokban fel fogják keresni hitsorsosainkat, hogy a jesiva anyagi támogatását (havi járulékot, ingyenebédet) kikérjék. Remélem, hogy a közönség, áthatva a cél magasztosságától, a ki-

UJ KELET

küldöttet szívesen fogadni és azokat munkájukban legmesszebbmenően támogatni fogja, ezzel hozzájárulván oly intézmény fenntartásához, mely mint mintaintézmény hivatva lesz a Tóra és zsidóság tekintélyét emelni! Együttel felszólítanak mindazok, akik üres szobák fölött rendelkeznek, hogy címüket a „Barzel“ vasúletbe leadják. Megjegyezzük, hogy a kuratórium a legmagasabb lakbért fizeti. Cluj, Tisri hó 13-án. Glasner Akiba, főrabbi.

— Főtisztelendő Vasile Isopescu. A csernovitzi „Ostjüdische Zeitung“ legújabb számában olvassuk a következő hirt: Bernhard Landau-Koppelman írja nekünk a következő sajtós esetet: Az antiszemita aknamunka idején a következő eset mindenképpen megérdemli, hogy példaként és hálánk jeléül megörökítség. Az első roshasánai ünnepnapon a Tóra felolvasását követő szünidő alatt templomunkban, nem kis meglepetésünkre, megjelent főtisztelendő Vasile Isopescu, helységünk lelkésze, nyakán a keresztrel és mellén a legújabbban szerzett kitüntetéssel, a Steaua Románieivel. A lelképásztor arra kérte az előjáróságot, engedjék meg neki, hogy szónoklatot tarthasson. A kis hitközség nagy várakozással várta a görög keleti pap szavait, jóllehet mindenki sejtette, hogy miket fog mondani. A kíváncsiság gyorsan ajtatoszággá változott át, az emberek már nem a lelkészt látták a keresztrel, hanem isten igaz szolgáját, aki ide jött közzénk és szívből fakadó igazságokat mondott az újév jelentőségéről. Egy igaz keresztény szavait hallottuk, egy nagyértékű ember igéit, amelyeknek alaphangja a szívből ered és a szívekhez szólt. Felejtethetetlen marad számomra, amikor láttam a vallásos, szakállas, talizsba burkolt zsidókat, akik könnyezve hallgatták a másvallásúak nemes gondolkodásu papját. Felejtethetetlen jelenet volt, amikor a lelkész beszéde után megindult „áment“ mondtak a hívek. A hitszónok távozása után az emberek szinte megbabonázottan ültek helyeiken. Soha nem fogom elfelejteni szónoklatának első szavait: „Szívem parancsának engedtem, amikor a mi templomunkból idejöttem a ti zsinagógátokba. Nehéz időket élünk, amikor összetartás és nem széjjelvonásra van szükség, de ez az összetartás ne legyen elhangzó frázis, hanem élő valóság.“ Wolczynetz, 5684. Tisri 3.

— Költő és politikus. Mostanában lett köztudomású — írja egy francia újság —, hogy Maeterlinck néhány hónappal ezelőtt egy Steinach-féle műtétet hajtatott végre magán. Azóta a nagy belga költő munkakedve és energiája páratlan tempóban fokozódott. Egy prostata operáció során, írja ugyanazon újság, az öreg Clemenceau is alávetette magát egy Steinach-műtétnek. Azt beszéli, hogy az agg politikus csodálatraméltó rugékonyságát és szellemi frissességét ennek köszönheti. Eddig a híradás. Értjük, ha a költő meg akar fiatalodni, Aki műveiben az örök fiatalságot adta, gondolatot, amely él és általhat generációkon, érzést, amely független tétől és időtől, az olyan alkotó maga nem bírhatja el az öregség magabasülyedt bölcsességét, zsémbes, olykor gyermekes akaratosságát. A költészet csak fiatal lelkekben virul: fiatal lélek, fiatalos fizikum van csak egyensúlyban. Más a helyzet a politikusnál. Minél többet tud, minél tapasztaltabb, minél jobban megismeri a tömegek természetét, a pártélet aljasságait, a hatalomra igyekvés kíméletlen tülekedését, annál biztosabban jár a taktika szövevényes utvezetőiben és annál jobb politikus. A tapasztalat bölcsességét, a megállapodottságot, az előrelátást nem nélkülözheti a politikus. Mi értelme volt tehát, hogy Clemenceau megifjító eljárásnak vetette alá magát? Nyilván most már végleg visszavonul a politikától, nem akar bölcs és taktikus lenni, sem diplomata, sem világmegváltó, sem nemzetboldogító. Ami kis élet még adatik neki, azt virgone fiatalságban szeretné átélni. Ebből is látni, hogy Clemenceau igazi politikus.

— Kém helyett Szabót fogott az újvidéki rendőrség. Újvidékről jelentik: Tegnap az újvidéki vasuti rendőrség letartóztatott egy Szabó István nevű embert, akit azzal gyanúsítottak, hogy kém. A gyanunak az volt az alapja, hogy a hatóságok már két esztendő óta köröznek egy Szabó István nevű embert, aki régebben Nagyikindán lakott. A büntügyi hatóságok értesülése szerint ez a nagyikindai Szabó István azóta beutazta a Vajdaság különböző városait és kémkedett. Munkája olyan veszedelmes volt, hogy a hatóságok a legnagyobb eréllyel kutattak utána és a kézrekerítésére tizezer dinár jutalomdíjat is kifizettek. A vesze-

delmes embert azonban nem sikerült eddig el fogni. Az újvidéki vasuti rendőrség a szokásos vasuti igazoltatások alkalmával figyelmessé lett egy Szabó István nevű emberre és abból a körülményből, hogy a gyanus embert Szabó Istvánnak hívják és állítása szerint nagyikindai, a következtetésre jutott, hogy sikerült a arra a következtetésre jutott, hogy sikerült a rég keresett kémet kézrekeríteni. Ezzel a jellel adták át az újvidéki rendőrségnek, amely azonban pár órai nyomozás után, miután Nagyikindáról igazolták, hogy ez a Szabó István tényleg nagyikindai, de jámbor polgár, rögtön szabadon bocsátották. Valószínű ezek után, hogy a nagyikindai Szabó Istvánok, miután Szabó István több is van magában nagyikindában, ezentul személyazonossági igazolványukra rá fogják vezetetni, hogy nem azonosak a keresett kémmel, mert ők csak Szabók és Istvánok, de nem kémek.

— A szlovenszkói bányák válsága. Prágából írják: A „Tribuna“ értesülése szerint a körmöcbányai, selmecbányai és aranyidai állami bányákban a munkásság nagy részét elbocsátották. Selmecbányán 1300 munkás közül 600-at és Körmöcbányán 500 közül 260-at bocsátottak el. A bányászok általában passzív eredményt mutatnak ki. Az aranyidai bányák üzemét teljesen be fogják szüntetni, mert az utóbbi időben sem aranyat, sem ezüstöt nem bányásztak. Körmöcbányán aranyat és ezüstöt, Selmecbányán aranyat, ezüstöt, ólmot és vörösréz bányásznak.

— 1926-ra óriási földrengést várnak. A földrengés veszedelme elől nem lehet menekülni. Ehhez a szeizmikus megrázkódtatások bekövetkezéséig előre meg kellene állapítani a tudósoknak, hogy a katasztrófát megelőzhető és menekülésre szólítsák fel a veszélyeztetett kerületek lakosságát. A japáni borzalmas katasztrófa felvetette azt a kérdést, hogy lehet-e előre tudni egy földrengés bekövetkezéséről. Berget professzor, a párisi oceánográfiai intézet egyik tudósa a következőket írja e kérdésről: Európa legtöbb országában nem kell félni katasztrófától, mert a földkéreg erős, áftapasztalat szerint Európában, Olaszország kivételével, alig volt katasztrófális földrengés. A szeizmológia megállapította, hogy a nagy földrengések együtt járnak a nap fokozott tevékenységével. A nap újabb fokozott tevékenységi periódusa 1926 évre várható. Tehát ismét egy olyan évhez közeledünk, amely katasztrófális földrengéseket hoz. Hogy melyik hónapban és hol, azt nem lehet megállapítani.

— A Legfelsőbb Vámbizottság új expordrendelete. Bukarestből jelentik: A múlt héten a pénzügyminisztérium mellett működő Legfelsőbb Vámbizottság a nyári szünet befejezése után való első gyűlést tartotta meg, amelyen tárgyalták a tojás, a marhahús, berbécs és disznóhús kivételére, valamint a ló és számarhús, gyapjuhulladék és gipsz kivételére vonatkozó rendelkezéseket. Ami a buza és buzaliszt vámdíját illeti, ezek fölött csak akkor fognak tárgyalni, ha a kormány legfelsőbb gazdasági tanácsa határozni fog a gabona rezsimjére vonatkozólag.

— Nagy tűz a regátban. Bukarestből jelentik: Fetesti állomáson nagy tűz ütött ki. A tűz husz vagon szenet hamvasztott el. A kár tetemes.

— Szálló a Jungfrau ormán. A bécsi lapok közlése szerint a világ legmagasabb fekvésű, de egyuttal legnagyobb szállóinak egyikét nemso-kára a Jungfrau hegyesucs közelében fogják felépíteni. A nagyszabású szálló alapfalait 11.840 láb magasságban most vágják a Jungfrau nyeregzik-láiba. A Jungfrau vasutállomását rövid gyalog-uttal kötik össze a szállóval, még pedig alaguton át. Az új szálló a legmodernebb felszerelésű lesz és üzemét villamos erőre rendezik be. Villamos árammal fognak főzni, fűteni, tisztogatni és világítani a Jungfrau-szállóban.

— Megkezdődött Magyarországon a szüret. Budapestről jelentik: A szüret helyenkint már megkezdődött. A terméskilátások úgy minőségileg, mint mennyiségileg kedvezőbbek s a must 2—3 fokkal magasabb lesz, mint a tavalyi. Összesen négy millió hektoliter borra számítanak. A kedvező eredmény kilátásai dacára a bor ára tartott s a 9 fokos borért 8—900 koronát, a jobbminőségűért 1000—1200 koronát, a mustért pedig 400 koronát fizetnek.

* „Modéles Elegantes“ Dr. Feketé né divatszalonja, Mikó-utca 30. az őszi szezon megkezdte. Legújabb őszi modellek, ruhák és kabátok. Vállal mérték és modellt után. Telefon-szám 554.

A
La
(Kolozs)
tudósítójától.)
tendencia üzle
nyomasztóan é
Nytáskor a le
kor azonban n
szemben 260-
amely állandó
keresletnek ör
igazodva jegye
dollárt 217-tel
az osztrák ko
igyekszik devi
Szeptember 2

8000-
14000
8-90-
2-40-
0-45-0
10-10
31400
15-16
0-9-70
Valut

Bukarest.
Newyork 219,
665, Bécs 31
Bukarest.
30, leva 210,
francia frank 1
940, drachma 3
márka 9, osztr
cseh korona 64
Zürichi 32
Páris 3390, Lo
16-82 1/2, Budape
260, Varsó
Amsterdam —

Fénymásol
la pozitív,
Kérjen árajá

Ön

Es

Hét f

Főszere
eg
Huszár

A mai valutapiac

Lanyhulás. Nagy pénzsűke (Kolozsvár, szeptember 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) A mai üzlet lanyhán indult és ez a tendencia üzletzárásig, főként a már nagyon is nyomasztóan érezhető lejhiány miatt, megmaradt. Nyitáskor a lejt Párisban 7-75-tel jegyezték, záráskor azonban már 7-70-re esett. Zürichben ezzel szemben 260-ra szilárdult a lej. A francia frank, amely állandó emelkedő tendenciát mutat, nagyobb keresletnek örvend. A többi nyugati valutákat ehhez igazodva jegyezték. Az angol fontot 992-vel, a dollárt 217-tel, a svájci frankot 38-65-tel és 328-cal az osztrák koronát. A lejhiány miatt mindenki igyekszik devizakészletét eladni.

Szeptember 24-én 100 lejért fizettek Kolozsvárt

- 8000—9000 külf. magyar koronát,
- 14000—14500 belf. magyar koronát,
- 8-90—8-96 francia frankot,
- 2-40—2-60 svájci frankot,
- 0-45-60—0-45-66 dollárt,
- 10-10—10-15 olasz lírát,
- 31400—32673 osztrák koronát,
- 15-16—15-32 cseh koronát,
- 0-9-70—0-9-75 font sterlinget.

Valutapiac szeptember 24-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1285, London 993, Newyork 219, Róma 978, Zürich 39, Prága 665, Bécs 31, Budapest 125, Berlin —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 800, márka 30, leva 210, török lira 120, font sterling 998, francia frank 1270, svájci frank 40 1/2, olasz lira 940, drachma 380, dinár 220, dollár 225, lengyel marka 9, osztr. korona 31, magyar korona 90, cseh korona 640.

Zürichi zárlat: Berlin 3, Newyork 560-00, Páris 3390, London 2554, Milano 2545, Prága 16-82 1/2, Budapest 302 1/2, Belgrád 617 1/2, Bukarest 260, Varsó 18, Bécs 79, bélyegzett —, Amszterdam —.

Fénymásolópapír
la pozitív, negatív
Kérjen árajánlatot!

LEPAGENÁL
K o l o z s v á r

SPORT

Victoria—Haggibbor 3 : 0 (1 : 0). I. o. bajnoki. Vasárnap zajlott le az őszi bajnoki forduló egyik legérdekesebb mérkőzése, melyen a Victoriának végre sikerült győzelmet aratnia régi riválisán. Annak dacára, hogy a Victoria győzelme teljesen megérdemelt volt a jórészt ifjúsági játékosokkal szereplő Haggibbor ellen, a három gól nem hű kifejezője a két csapat erőviszonyának. Az első félidő váltakozó mezőnyjátékkal telik el, mindkét csapatnak több jó gólhelyzete van, de míg a Haggibbor-csatárok a legjobb helyzetekben is késlekednek, a Victoriának sikerül Barabás 20 méteres védhető lapos lövése révén megszerezni az első gólt. A félidő hátralévő ideje alatt a Haggibbor teljesen leszorítja ellenfelét, de eredményt nem tud elérni. A második félidő elején a Haggibbor mintha magára talált volna, veszélyes támadásokat intéz a Victoria kapuja ellen. Közben a Victoria lekerül a Haggibbor térfelére. Mózes teljesen ártatlan handset vét a 16-os vonalon, ennek dacára a bíró 11-est ítél a Haggibbor ellen, melyet Barabás védhetetlen góllá értékesít. A gól után a Haggibbor szinte feladja a további küzdelmet és azt sem sikerül elérnie, hogy a játék utolsó perceiben Barabás harmadik góljától megvédje kapuját. A győztes csapat legjobb embere Kricschoffer hátvéd volt, kivüle Barabás és a balszélső Cipcigan nyújtottak kiválót. A Haggibbor legjobbjai Mózes, Jakobi és Ankraut voltak. Bonioeat mint szükségbíró vezette a mérkőzést és ha csinált is kisebb hibákat jórészt a Haggibbor terhére, pártatlansága vitán felüli.

CFR—KAC 1 : 0 (1 : 0). I. o. bajnoki. Mint előrelátható volt, a CFR csapata e fontos bajnoki mérkőzésre minden tudását latba vetette és sikerült győzelmet aratnia lelkes, odaadó és ésszerű játékaival ellenfele fölött. A CFR csapata, saját pályához jutva, szorgalmas tréninget folytat és nem leszünk meglepve, ha e kiváltságos előnyét kihasználva, az őszi szezonban még egynehány ily kelles megkeletést fog szerezni híveinek. A piros-fehér csapat, mely minden szezon elején mint favorit indul, ismét váratlan csalódást keltett, még pedig a csapat leg-

jobbának vélt részében a közvetlen védelemben, habár mentségükre szolgál, hogy Marcinkievitz nélkül a csatársor meglehetősen magára volt hagyatva. A mérkőzés egyetlen gólja, mely 2 fontos bajnoki pontot hozott a CFR-nek, az első félidő 40 percében esett Ujtálvi szép lövéséből. A második félidőt jórészt a KAC támadásai töltik ki anélkül azonban, hogy pozitív eredményt tudnának elérni. A győztes csapat legjobb embere Maksay kapus volt, kit mai védésével határozottan a formájában erősen visszament Szatmári fölé kell helyeznünk. A két hátvéd megbízható, a fedezetsor szorgalmas, a csatársorban pedig a belső trio válik ki önzetlen játékaival. A KAC legjobb embere ezuttal is Rakitovszki, új játékostársa Janicssek azonban egyelőre nem nagy nyereség a csapatnak. Czinczár kiténő bíró volt.

Temesváron a kisantant olimpiász első napja néhány jó eredményt hozott a román atlétikának. A beigért nagyszámu külföldi nevezés azonban elmaradt és ugy a jugoszláv, valamint a cseh szövetség csak egynehány közepes tudásu versenyzővel képviseltette magát. Lengyel atléta egy sem indult. Nagy meglepetés Péter veresége 100 méteren a cseh Svobodától kinek ideje 11-4 mp. volt. Főbb eredmények: 100 m.: 1. Svoboda (cseh) 11-4 mp. 110 m. gát: 1. Neascu (román) 17-7 mp. Sulydobás: 1. Ambrózy (jugoszláv) 13-52 m. Kalapácsvetés: 1. Bodea (román) 39-58 m. 400 m.: 1. Steinfeld (román) 43-9 mp. Távolugrás: 1. dr. Bulik (jugoszláv) 657 cm. 1500 m.: 1. Kabát (román) 4 p. 24-8 mp. 4x100 m. staféta: 1. Románia a. csapata (Varsányi, Donogan, Steinfeld, Steiner). Pontszám: 1. Románia 50, Judoszlávia 13 1/2, Csehország 8 1/2 pont.

Nagyváradon a NAC 1:0 arányu meg nem érdemelt győzelmet aratott az Egyetértés felett.

Törekvés—SzSE 2:0. A Törekvés tartalékjai dacára biztosan győzött.

Brassóban a Brasovia nehezen győzött a Hargitta ellen 1:0 arányban.

Petrozsényban AAC—Camp 5:0. a Camp súlyos veresége nagy meglepetés.

Désen az Unio 1:0 arányban győzött a KMTE ellen.

Ön két dátumot fog megjegyezni magának!!

Kedd
szeptember
25

Szerda
Szeptember
26

Essex grófja

Boszu álarca

az Egyetem-Mozgóban

az Uránia-Mozgóban

Világcsoda!

Világszenzáció!

Hét felvonás! Négyezer méter!

Főszerepben a páratlan Soava

Egymillió dollár!

Gattone remekel!

Főszerepben a legjobb filmművészek
egész történelmi gárdája!

Könnyekig megható tárgy,
káprázatos kiállítás!

Huszár Károly magyar filmművész
vendégszereplése!

A bohóc szerelmi kálváriája!

Több napig tartó látványosságok! Előadások kezdete d. u. 3 órától

VADÁS

vizvezeték-, csatlósítás berendezés
társ berendezés
Universitási
Műhely
(volt...)
1

Villamos vasaló
Tungsram-féle
szerelési anyag

Zsák

HAVAS DEZSŐ
TIMISOARA

Fabr

FRANCIA H

Constan

között és tr

A „MADONNA

Kü

Constanța-

A „BRAGA“

Információk

Fabre Line Buk

Felvilágosítást nyujt

1353

Engros

Karlsbadi
porcellán
edények,
tábla-üveg.

lámpaárak bármilyi

AUSLÄND

Piața M. Viteazul (S)

Szörnm

Jan

SZÍNHÁZ ~ MŰVÉSZET

Heti műsor

Kedd este: A Névtelenek. Másodsor. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 13. szám A. Sorozatszám 47.

Szerda este: Vasgyáros. Könyves-Tóth Erzsí szerződött tag első föllépésével. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 14. szám B. Sorozatszám 48.

Csütörtök este: Bajadér. Harmincegyedszer. Zöldhellyel, Tolnayval, Neményivel, Bányásszal. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 15. szám C. Sorozatszám 49.

A Pillangó kisasszony a Magyar Színházban. A Magyar Színház új operaszerepjátékának megnyugtató és biztató ígérete volt a Pillangó kisasszony szombat esti előadása. Két új énekes mutatkozott be: Kelmái Ilonka és Vajda László, akikről már is megállapíthatjuk, hogy a Magyar Színház operaelőadásainak eddigi szintjét biztosítani tudják. Különösen Kelmái Ilonka jelent komoly nyereséget. Hangja iskolázott, melegtónusú, különösen a középfekvésben lágy. Magas hangjai szépek, tiszták és vivőerejük drámai hatásokban is szépen érvényesült. Pianói finomak, lágyak, szövegkiejtése tiszta, amihez elismerésre méltó játékkészség járul. A fiatal énekesnő bemutatkozása teljes sikerrel járt. Vajda László, az új tenorista is teljesen elégitett. Rutinos, képzett énekes, hangja tiszta, lírai tenor, melynek azonban éreje van. Játéka se hogy kívánnivalót hátra. Szerződtetését a közönség elismerése fogadta. Susuki szerepében Neményi Lili énektudása legjavát adta, kedves és bájos volt, anélkül azonban hogy megfélemlít volna azoknak a szerepben fekvő követelményeknek, melyek feltétlenül más hanganyagot és ezzel több drámai erőt kívánnak meg. A zenekar, a kitünő Bródi Miklós dr. vezetése alatt, precíz volt, a kórus azonban nagyon meggyengült. Általában a Magyar Színház új operaszerepjátékát a két új énekesrel a legjobb kilátásokkal indul utjára.

A színházi iroda hírei:

A Magyar Színház igazgatósága a Shakespeare-ciklus első előadásait külön bérletben akarta adni. A premiebérlet azonban rendkívül nagy számban fordultak az igazgatósághoz a kívánsággal, hogy a Shakespeare-ciklus első előadásait premiebérletben töltsék ki a színház. E kívánságnak, amelyből a premiebérlet kifinomodott izlése és tisztelgő igénye világlik ki, a színház igazgatósága eleget tesz s így nem lesz külön Shakespeare-bérlet. — Szenzációs operettpremierje lesz pénteken a színháznak. Az utóbbi évek legnagyobb sikerű újodonságát, Gilbert, Marinka a táncosnő című új operettjét fogják gondos előkészületek után parádés szereposztásban bemutatni. Az első előadás a főszerepeket Kolbai Ildikó, Neményi Lili, Tolnai Andor, Berky József, Leővey Leó, Izsó Miklós, Cselle Lajos fogják játszani. Egyelőre csak a négy első előadásra lehet a jegyeket megváltani. — Csütörtökön harmincegyedszer adják a Bajadér, a főszerepekben Zöldhellyel Annával, Tolnay Andorral, Bányász Istvánnal, Neményivel. — Két délutáni előadás lesz ezen a héten. Szombaton a Vengerkák adják Poór Lilivel és Mihályfival a két vezető szerepben s olcsó helyárrakkal. — Vasárnap délután új szereposztással s mérsékelt helyárrakkal fog színtekerni a Csárdás-

királynő. A címszerepet ezuttal először fogja Zöldhellyel Anna játszani.

Akar ön monumentálisat látni? Nézze meg Essex grófját keddtől, szeptember 25-től kezdve az Egyetem-mozgóban és A bosszu álcát szerdától, szeptember 26-tól kezdve az Urániában! Páratlan élvezetben lesz része!

MOZGÓK MŰSORA

Egyetem-mozgó: Kedden, szept. 25-én: Figyelem! A világ legnagyobb filmje! Essex grófja. Történelmi dráma Angol Erzsébet zsarnoki uralkodásának idejéből. 7 óriási felvonás, 4000 méteres film. Huszár Károly magyar filmművész vendégszereplése Kolozsvárt. Világszenzáció! Szerdán, szeptember 26-án Essex grófja.

Uránia-mozgó: Kedden, szept. 25-én: Karenin Anna. Megkapó orosz dráma 5 felvonásban. Tolsztoj Leo gróf hatalmas műve. Főszerepben Maria Melato, Raffaello Marian és Ernesto Sabatini. A misztikus orosz néplelek nagyszerű drámája. Szerdán, szeptember 26-án, A bosszu álcája.

Apolló-mozgó: Kedden, szept. 25-én: A halálhadjó. Rendkívül izgalmas dráma az arisztokraták világából 5 felvonásban. Főszerepben Fernando Tassi. Szerdán, szeptember 26-án, A végetes gyűrű.

Előadások kezdete délután 3 órától.

Közgazdaság

Négy tőzsdénap Budapesten. Budapestről jelentik: A budapesti tőzsdelátogatók körében mozgalom indult meg, hogy újból bevezessék a heti négy tőzsdénapot. Erre nézve javaslatokat tettek, amelyben az új rend módzatait megállapítják. A pótszírónak a tulajdonképeni zsróba való beolvastását javasolják, hogy ezzel is kiküszöböljék a technikai akadályokat és ismét négy tőzsdénapot tarthassanak.

A gabonaszállítási kampány előkészítése.

Bukarestből jelentik: A vasuti vezérigazgatóság elkészítette a gabonaszállítási kampány tervét. A dunai kikötők rakodási kapacitását figyelembe véve naponként 2310 vagon gabonát kell leszállítani, amire 16170 vagon szükséges. A júliusi összeírás szerint a vasutnak 15831 fedett és 20790 nyitott használható kocsija van. A gabonaszállító vonatok vontatására 133 mozdony kell. A dunai kikötőbe vivő vonalokon a következő gabonavonatok fogják járni: Turnseverin 5, Calafat 7, Corabia 4, Targul Magurele 5, Calarasi 3, Constanza telé 15, Braila és Galac felé 12 vonatpár. A gabonavonatok naponta 2310 kocit fognak szállítani. A kampányt 100 napra tervezik, a folyami hajózás megszüntetéséig tehát 200 ezer vagonnál több gabona szállítását kell lebonyolítani.

Valutát és Devizát

a legolcsóbban ad, a legmagasabb áron vesz a
Kereskedelmi Hitelintézet
Kolozsvár, Fűtér 20. Telefon 40 és 229

ELSŐ LÉPÉSE AZ ÉLETBEN

BERSON-GUMMISARKON és GUMMITALPON történjék!

Akkor egészségesek maradnak idegei
és amellet sok pénzt takarít meg.

Berson-gummisarkot és gummitalpat

tétessen, cipészével még ma a cipőjére,
soha mást nem fog viselni

PYRAM
CIPŐTISZTÍTÓSZER

Rothmann Márton

szabókéllékek és Cluj, str. M fia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz.
rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postai eszközök

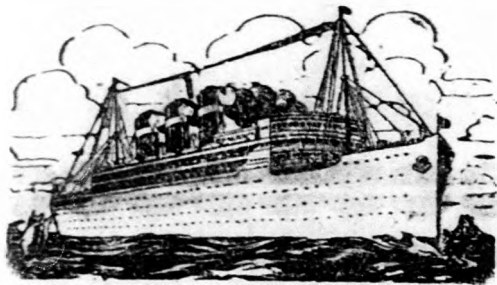
KÉRJEN „FIGARO“ CSOKOLÁDÉT

Telefon
2-14Telefon
3-84**VADÁSZ & COMP.**

vízvezeték-, csatornázás- és villamosvilágítás berendezési vállalat. Üzlet: Str. Universitatii (volt Egyetem-u.) 2
Műhely: Str. Baba Novae (volt Bethlen-utca) 11. szám alatt

Villamos vasalók, főzőedények, csillárok, Tungram-féle izzólámpák, mindennemű szerelési anyagok állandó nagy raktára.

Zsák**Zsineg**HAVAS DEZSŐ
TIMISOARA**Kötél****Fabre-Line**

FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASÁG

Közvetlen vonalak — átszállás nélkül —

Constanța-Newyork

között és tranzitó Kanada felé.

A „MADONNA“ hajó indul október 8-án.

Külön hajójáratok

Constanța-Jaffa-Marseille

között.

A „BRAGA“ gőzös indul október 6-án.

Információk és jegyek kaphatók:

Fabre Line Bukarest, Pasagiul Comoedia

Felvilágosítást nyújt még: Reclama Cluj, A. Iancu 3.

EngrosKarlsbadi
porcellán
edények,
tábla-üveg.**Endetall**Mindenféle
poharak,
demyonok,
palackok,

lámpaárúk bármily mennyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNÁL

CLUJ,

Piața M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39, Telefon 954.

Lusztig és Nussbächer
enkorkakülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

Figyelem
a nagy
vashíd
sarokra!
A címre
figyeljen

Aranyat, platínát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltok. Legelőcsőbb bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, dísz tárgyakban

Markovits Bernát ékszerész**NAGY VASUTI KEDVEZMÉNYEK!****50%—75%****aki a Iași mezőgazdasági és háziipari kiállítás**

látogatására utazik, e nagyarányú kedvezményben részesül. Parasztoi és tanulóik, ha legalább 30-as csoportban utaznak, a III. osztályban 75 százalékos vasuti kedvezményt kapnak.

Megnyitás szeptember 27-én

A jegyek a kiállítási iroda bélyegzőjével ellátva visszafelé is érvényesek

Héber ABC kapható a „Kadima“ kiadóvállalatnál, Cluj

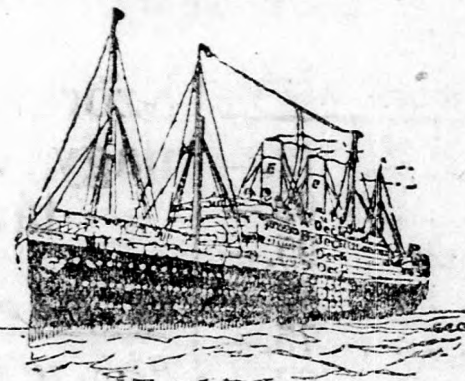
BYRON STEAMSHIP COMPANY LTD. LONDON

M. Embiricos & Co.

BUCUREȘTI, STRADA PARIS No. 1.

Constanța direct New-York

A legnagyobb tengerentuli luxuszöszökökkel, amelyek Constanța kikötőből indulnak Konstantinápoly, Pireu és Palermo érintésével direct New-Yorkba.

Átszállás, vesztegzár nélkül. Az utazás tartama 16 nap. Az utazás vonalainkon a legelőnyösebb, 50%-kal olcsóbb és lejjben fizetendő.

Értesítés:

A „Byron“ gyorsgőzös érkezik október hó 4-én, indul október hó 6-án „Constantinople“ gyorsgőzös indul november 5-én

Értesítés:

Kajutók, jegyek fenntartása, valamint bármely információ végett forduljon központi irodánkhoz.

M. EMBIRICOS & CO., București, Strada Paris No. 1.**Modern üvegesiszolda és tükörárugár****PÉCHY ÉS TÁRSA**ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tükroket és butor-
üvegeket minden Ujrafoncsorozás
méretben és
mennyiségben! Kérjen árajánlatot

Szőrméket!Legjutányosabban
c s a k**Szőrméket!****Janki Egyetem-utca 1. készít!**

Ággyag és Vegyipar Rt. Szatmár

Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet, csontzsirt, mütrágyát, szappant, kocsikenőcsöt, gépszirt, téglát stb. Vesz: csontot, száraz és vizes húsleves, nyers és olvasztott faggyut

Emil Blaga autóraktára
Cluj

**Tömör-
gumik teher-
autókra min-
den mérethen
kaphatók**

Kivánatra ártjegyzékkel
szolgálat

Vas- és faipari szerszámgépeket

és szerszámokat, benzin elektro-
motorokat és dynamókat, gép-
szijákat, olajokat, gőz-, víz- és
gázarmatúrákat, gázcsöveket és
gázcsőidomdarabokat (fiting),
szivattyukat, továbbá műszaki
és elektrotechnikai cikkeket a
legsakszerűbben és legjobb
minőségben szállítja

1544

TECHNIKA R.-T.
Targu-Mures

Sürgőnycim: Technica.

Telefon 3-36

Az összes őszi divatujdonságok

nagy választékban raktárra érkeztek

HELLER, WEISZ és MOLNÁR

céghez, Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand (v. Wesselényi M.-u.) 6. szám

Gyapju ruhasző-
vetek 150 lejtől

I-a velour kabát-
kelme 460 lejtől

I-a férfi raglán-
doublé 460 lejtől

Az „Éva“ vásznak egyedüli gyári lerakata

IZRAEL & Co.

szőrmeáruházában

Cluj, Calea Victoriei (v. Kossuth Lajos-utca) 2

Bundák . . . 16000

Sportkabátok . . . 3000

Boák . . . 475

Gyermekekabátok 800

leitől
feljebb kaphatók

Nagy választék szőrmeáruban!

A szülők figyelmébe ajánljuk a

Parisien-Áruház

szeptember havi árjegyzékét:

I. Rövidáru osztály:

Gyermekeharisnya	12.—
Gyermekekötény	62.—
Iskolakötény vállas és empir	95.—
Leánying	42.—
Füving	75.—
Női ing	97.—
Női alsósoknya	135.—
Női reformnadrág	75.—
Baba kelengyeing	38.—
Baba kelengyegarnitúra	58.—
Baba kocsitakaró, pólyapárna minden kivitelben	
Tetra-kelengyékgyáriárban	
Fü- és leánykaszvetter	135.—
Bakfiskabát. sál és sapka	615.—
Gyermek flanelruha	120.—
Asztal- és törülközőkendő, tá- nyér és pohártörő gyáriárban	
Horgolócérna	10.—
Kockásvaszon piros és kék színben, kivarráshoz	65.—
Tálcakendő kereszt szem	19.—
D. M. C. fehér, matringja	5.—
Arany- és ezüst himzőfonal	14.—
1 orsó 400 yardos cérna	11.—
Tuszor-kelme mindenszélességben	
Zsebkendő	9.—

Szőrmebundák és boa igen
nagy választékban legju-
tányosabb árban!

II. Férfidivat osztály:

Férfi zefiring dupla elővel, 2 gallérral	210.—
Lodenkalap	204.—
Pichler-kalap	259.—
Olasz nyulszőrkalap	466.—
Nyakkendő	12.—
Zokni	17.50
Lágy ripsgallér	16.—
Sétabot	24.—
Esernyő	250.—
Flor-ing	82.—
Flor-nadrág	82.—
Keztyű	48.—
Harisnya	125.—

Férfiszövet osztályunkat megnyitottuk,
óriási választékban kapható: férfiszövet,
raglán kelme, double szövet és hozzá-
való kellékek, bélésárúk és gombok stb.

III. Gyermek- és női divat, bőr- és bő- rönd és gyermekkosci osztály:

Iskolatáska	33.—
Palatábla és tolltartó a legol- csóbb árban	
Aktatáska	150.—
Hegedűhurok, minden kivitelű	
Kottatartó és hegedűtok	
Gyermekekocsi	450.—
Manikür és varrókazetták ol- csó árban	

IV. Üveg és porcellán, diszmu és kékedény osztály:

Vizespohár	3-50
Dux patent befőttesüvegek tel- jesen felszerelve	20.—
Ugorkásüveg literenként	3.—
Befőttesüveg literenként	2.—
Csészék aljjal, jóminőségű	25.—
Duplaerős tányér	20.—
Duplaerős dessert	15.—
6 személyes ebédőkészlet	1357.—
6 személyes kávékészlet	480.—
6 személyes feketekávékészlet	168.—

Mosdókészletek, gyorsfőzők, vasalók stb.
— egolcsóbb árban kaphatók.

EGÉSZ LAKBERE
ZONGORÁKAT,

Weisz S

kalap és uridivat áruház

megérkeztek
őszi kalapok

Férfi „Gyukits“ kem-
készlet tart Lei
I-a nyulszőr keményka
I-a gyapju keménykala

választék fér

Tankönyvjeg

Marocain 3 sz

Gyapjuseviot

Chifon, I. min

Selyem-jumpo

Bárs
minder

Silski

Bibe
Breits

Schrol
minder

A I

gyár

cipő

válas

MISS

cluji
ka

KERESK FIGYEL

Külföldi gyári lerakata
választékban fehéráru,
Hosenzeugok, férfi szö

Az „AS

EGÉSZ LAKBERENDEZÉSEKET, RÉGISÉGEKET ÉS ZONGORÁKAT, ÉKSZEREKET VESZEK, ELADOK

★ STERNBERG J. ★ ORADEA-MARE PIATA UNIRII

Weisz Siegfried

kalap és uridivat áruház Cluj, Cal. R. Ferdinand 6

megérkeztek a legújabb őszi kalapujdonságok!!

Férfi „Gyukits” keménykalap míg a készlet tart Lei 550.—
 1-a nyulször keménykalap Lei 360.—
 1-a gyapjú keménykalap Lei 235.—

Nagy választék férfi fehéreneműben!

Tankönyvjegyzék

LEPAGENÁL Cluj-Kolozsvár

LEI
 Marocain 3 színben . . . 249
 Gyapjuseviot minden színben 145
 Chifon, I. minőségű . . . 38
 Selyem-jumper 567

★★

Bàrsonyok minden színben

★★

Silskinplüsch

★★

Biberette-Breitschvantz

★★

Schroll-vásznak

minden szélességben

★★

A legjobb gyártmányú cipők óriási választékban

a

MISSIR CÉG

cluji fiókjában kaphatók

Erdélynek legdusabban felszerelt rövid-, nürnbergi-, díszmű- és játékaru nagykereskedése

NUSSBAUM TESTVÉREK

TARGU-MUREȘ—MAROSVÁSÁRHELY

Telefon interurban 200

Eladás csak viszonteladóknak!

Markovits F. ékszerész!
 Cluj—Kolozsvár, Vesselényi-utca 20. sz.

Arany, ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánt legmagasabb napi áron veszek.

A kolozsvári CZELL-Sörgyár gyártmányai:

Hercules

duplamalata tápsör különlegesség és a világos

Monostor sör

utolérhetetlen minőségük miatt vezető márkának bizonyultak

1428

Mindenütt kaphatók!

Mindenütt kaphatók!

„ASTRA“

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A.

Sürgöncim: Vagonastra Arad ★ **ARAD** ★ Sürgöncim: Vagonastra Arad

Vagonosztály: Mindennemű személy, teher és luxusvagonok, tartánykocsik, ipari, erdei és mezőgazdasági járművek és ezekhez tartozó minden nemű alkatrészek. Vaszerkezetek, szegecs- és tartók, gőzkazánok, minden nagyságú, szesz, víz, kőolaj és benzintartályok kovácsolt gépalkatrészek, kendertörőgépek.

Motorosztály: Autobuszok, teherautók, benzinmotorok, esztergapadok, excenterprések. Alkatrészek mindenféle rendszerű személy és teherkocsikhoz és benzinmotorokhoz.

A Motorosztály gyártmányai eredeti gyári áron beszerezhetők az alábbi bizományi raktárakból:

ARAD: Automobil és Gépkereskedelmi Vállalat, Strada Alexandri No. 6.
 Vasöntőde és Gépgyár, Strada Cogălniceanu No. 47.
 LUGOJ: Schwäbische Zentralbank Filiale Lugoj.
 ORADEA-MARE: „Economia” Ipari és Kereskedelmi R. T., Piața Mihai Viteazul No. 1.
 SATMAR: Princz Testvérek Vasöntőde és Gépgyár R. T.
 SIBIU: Dr. Schultze & Co. Technisches Verkaufsbüro Seilergasse No. 3.
 Compania Anglo Americana, Bretter Promenade.
 TIMISOARA: Schwäbischer Landwirtschaftsverein, Gorovegasse No. 5.
 Jaques Paucker, Str. I. C. Bratianu No. 6.

KERESKEDŐK FIGYELMÉBE

Külföldi gyári lerakatok. — Óriási nagy választékban fehéraru, Frenchek, zephirek, Hosenzeugok, férfi szövetek, flanelek stb.

Textil-Import

engros áruház megnyílt

Legolcsóbb bevásárlási forrás!!

Óriási nagy választékban fehéraru, Frenchek, zephirek, Hosenzeugok, férfiszövetek, flanelek stb. — Külföldi gyári lerakatok.

Oradea-Mare, Strada Nicolae Iorga (volt Zöldfa-utca) 6.

Az „ASTRA” teherautók üzemeltetése a legalacsonyabb!!

Manometert, mindenféle mérőműszereket készít és javításokat vállal: **Gáspár műszerész Arad, Strada Horia 1.** Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm. **Telefon 315**

APROHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szóig — 20 lei. Jelíges hirdésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseként a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltés fizetendő.

Szódavizgyár teljes berendezéssel eladó. Cím a kiadóban. 6276

Intelligens fiatalember lakást keres, esetleg ellátással. Leveleket „Iparos” jelígre a kiadóba. 6277

Tűzfakereskedésem fejlesztéséhez pénzes társat keresek. Cím a kiadóhivatalban. 6275

Butor! Legolcsóbb bevásárlási forrás. **Klein Izsák, Unió-u. 21.** 1581

Remington írógép jó állapotban, olcsón eladó. Cím a kiadóban.

Ügyes fiatal szolga felvétetik. „Uj Kelet” Str. Baron L. Pop 10.

Kereskedelmi és ipari nyomtatványokat: **körleveleket**, **cégekártyát**, **levélpapírost**, **számlát**

legolcsóbb árban feltűnően elegáns kivitelben készíti a **Kadima-nyomda Rt.**

Rézműves, és rézöntő gépjavitó műhely 1465

CLUJ, Szechenyi-tér 32.

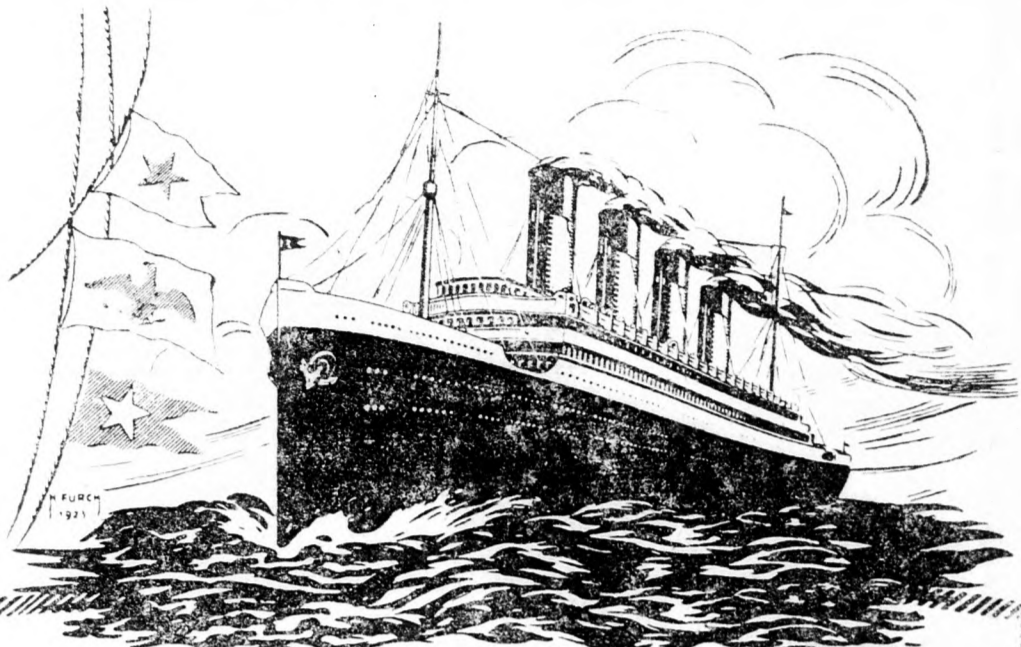
KOROM J.

Iroda-berendezések

KOPENETZ

gépüzemi asztalos-műhelyben olcsón szerezhetők be

Cluj, Honvéd-u. 92.

KÖZVETLEN ÚTVONALAK
BUKAREST - TEMEJVÁR - NAGYVÁRAD ÉS HALMITÓL.

Hamburg - Amerika -
Bréma - Kanada -
Antwerpen - Argentína -
Cherbourg - Brazília

A VILÁG LEGHIRESEBB GÖZHAJÓIN

HETENKINT 3-SZORI HAJÓINDULÁSSAL
AMERIKA-ÉS KANADÁBA

GYORS, KÉNYELMES ÉS BIZTOS, A 2 ÉS 3 OSZTÁLY BERENDEZÉSE
2-4, VAGY 6 SZEMÉLYES, KÜLÖN KABINJAIVAL FELÜLMUHATATLAN.
ELSŐRENDŰ NÉMET KONYHA ÉS KISZOLGÁLÁS.
PROSPECTUST ÉS HAJÓMENETRENDÉT INGYEN ÉS BERMENTVE KÜLD

N. BRÜCK & CO

BUKAREST STRADA ZARINDAR 112 * TIMI/OARA - JOSEF/TADT STR. C. BRATIANU - IHERENGAZ/ENNA

ROMÁNIA LEGNAGYOBB HAJÓÜGYNÖKSÉGE
DÍJTALAN FELVILÁGOSÍTÁS UTLEVÉL-ÉS VIZUMÜGYEKBE.
LEVELEZÉS MINDEN NYELVEN - IRJATOK AZONNAL!

S. Eisenstädter
Cluj, Calea Victoriei 2
Szőrmeárúház

Sportkabátok és bundákban nagy választék

Figyelem a pontos címre!

Kaiser-Borax
Lemosás
Mindenkinek nagy
Aldás

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár
Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
Telefon interurban 2-13 * Sürgönyc.: Juvaere, Cluj
Ékszerárugyártás, nagykereskedés
Fogászat arany és forrasztó * Arany, ezüst és platnabeváltás!
Kienzle és Schwarzwaldi órák képviselője, gyári lerakata
Csak viszontelárusítóknak!

Krébsz J.
bőrönd és sportcikk árugyára
CLUJ
Strada Regele Ferdinand 77.
Gyár: Str. Bucovina 4.

G Y Á R T

Utazóbőröndöt
Férfi nyári divatövet
Football-labdát
Lábszárvédőt
stb.

Legolcsóbb beszerzési forrás!

„TACÁMUL”

EZÜSTARUGYAR
CLUJ-KOLOZSVÁR, Str. Avram Iancu
volt Petőfi-utca 3

Ezüstöt a legmagasabb áron vesz!

Gyárt evőeszközöket, dísztárgyakat csak viszonteladóknak

Telefon 4-82. Sürgönycím: Tacámul Cluj

Grünwald üvegcsiszoló és tükörgyár Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnek. Épületüvegezési vállalat — Ujrafoncsorozás — Finntükrök **Oradea-Mare** Strada Gerlicy 15. sz. 117

EZREK SZTÖSÉ
HIVATAL ÉS NY
Cluj, Kolozsvár, S
L. Pop (Brassai-
Telefon: Szerke
és kiadóhivatal
Zs. N. Sz.
A kéziratok kizár
szerkesztőségnek
zendők. Kézirato
adunk viss

Cluj-Kolozsvár

Döntő

A zsidó iskola felekezeti
(Kolozsvár tőjától.) A min
a felekezeti isko
meg Anghelescu
közül az első a
a középiskolák
rendelet történt
ezek a magyar e
gyalások eredm
letek mindenütt
ról szólnak, két
zetekre vonatko
A zsidó iskolák
vonatkozás ninc

nem intézked
ta
Következésképe
lehet, amilyent
maguk népkise
Vonatkozik az
rendelkezésnek
hivatalosan elő
(román nyelv,
mány) valamenn
népkisebbség n
kétséget kizár
mint önálló ki
héber, illetve
tartani.

Altalában
rendelet körülte
gyar iskolarend
Az
illetőleg azok ta
lami iskolák tan
elemi iskolákba
todik életévtől v
szolváló vizsgák
azokból a tantár
ven, amelyeket
nyelvére vonatko
áll fenn:

„Mint hogy
bizonyos vallásu
gének szükséglet
vehetnek fel má
Kivételnek csak
ahol nincs állam
kalmazandó az I
és második osztá
a múlt évben va
osztályába jártak
ugyanazon isk

ha az illető váro
nek iskolája.”

Ez a pont
a vallást a nyelv
szerinti értelmez
bővebb megv. lá
különleges rend
állapítják, hogy
nyelvű felekezeti
osztályban napi
elő a román nye
osztályban napi
román földrajz é

A felekezeti
autorizációval m
felekezeti iskolá
alábbi három kat
1. Már az e
2. Eleget te
előirt törvényes